

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Початкова освіта
(за скороченою формою)

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

спеціальність: 013 Початкова освіта

спеціалізація: іноземна мова

кваліфікація освітня: бакалавр початкової освіти

кваліфікації професійні: учитель початкової школи, учитель іноземної мови початкової школи, асистент учителя в інклюзивному класі

кваліфікація в дипломі: бакалавр початкової освіти. Учитель початкової школи, учитель іноземної мови початкової школи, асистент учителя в інклюзивному класі

Розглянуто та затверджено на засіданні
Вченої ради

Протокол від «29» січня 2018 р. № 5

Ректор, голова Вченої ради

В.В. Нешипоренко

м. Запоріжжя, 2018 рік

Передмова

1. РОЗРОБЛЕНО

Проектною групою Хортицької національної академії

ВНЕСЕНО

Проектною групою комунального вищого навчального закладу «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказом ректора комунального вищого навчального закладу «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради від «29» січня 2018 р. № 12

3. РОЗРОБНИКИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «Початкова освіта»

Лупінович С.М. – кандидат педагогічних наук, доцент
Хортицька національна академія

Борисов В.В. – доктор педагогічних наук, професор
Хортицька національна академія

Марків В.М. – кандидат педагогічних наук, доцент
Хортицька національна академія

Цимбалару А.Д. – доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник
Інститут педагогіки НАПН України

ВСТУП

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, у якому визначається термін і зміст навчання, форми атестації, встановлюються вимоги до змісту, обсягу і рівня освітньої та професійної підготовки фахівця за першим (бакалаврським) рівнем зі спеціальності 013 «Початкова освіта», галузі знань 01 Освіта.

Освітньо-професійна програма підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем спеціальності 013 «Початкова освіта» використовується при:

- розробці та коригуванні відповідних навчальних планів і програм навчальних дисциплін;
- розробці засобів діагностики рівня освітньо-професійної підготовки фахівця;
- визначенні змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації.

Освітньо-професійну програму укладено на підставі нормативно-правових документів:

Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту»;

Указу Президента України від 25 червня 2013 року №344/2013 «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»;

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;

ДК 003:2010 Державного класифікатора професій, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.09.2015 року № 1084;

ДК 016-2010 Державного класифікатора видів продукції та послуг;

ДК 009-2010 Державного класифікатора видів економічної діяльності з змінами і доповненнями, внесеними наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 29 листопада 2010 року № 530;

Наказу Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266»;

Рамки кваліфікацій для Європейського простору вищої освіти (The Frame work of Qualifications for the European Higher Education Area, FQ-ENEА);

Європейські рамки кваліфікацій для навчання упродовж життя (European Qualifications Frame work for Life long Learning, EQF – LLL);

Національної рамки кваліфікацій.

Стандарт вищої освіти України (проект), галузь знань – 01 Освіта, спеціальність – 013 Початкова освіта.

Фахівець готується до виконання професійних завдань відповідно до нормативних кваліфікаційних вимог та основних положень вищої освіти України.

Бакалавр одержує академічну та професійну підготовку з циклів загальної та професійної підготовки. Підготовка бакалавра з початкової освіти передбачає вивчення вибіркового навчального дисциплін, виконання курсових робіт практичного характеру за фахом.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

1.1. Галузь знань – 01 Освіта, спеціальність – 013 Початкова освіта, спеціалізація – **Іноземна мова**.

1.2. Нормативний термін навчання: бакалавр – 2 роки 10 місяців.

1.3. Освітній ступінь – бакалавр.

2. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем
(за скороченим терміном)
спеціальності 013 Початкова освіта

Загальна характеристика	
Тип диплому й обсяг програми	Диплом бакалавра, 180 кредитів ЄКТС
Повна назва вищого навчального закладу	Комунальний вищий навчальний заклад «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
Акредитаційна інституція	Національна агенція забезпечення якості вищої освіти; Акредитаційна комісія України
Період акредитації	Програма впроваджується в 2018 році
Цикл/рівень програми	FQ-ЕНЕА – перший цикл, FQ-LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень
Мова викладання	українська
а	Мета програми
	Створення цілісної системи підготовки висококваліфікованих бакалаврів з початкової освіти з необхідними для виконання професійної діяльності компетенціями, особливим інтересом до певних галузей педагогічної науки і практики для подальшого навчання за наступними циклами вищої освіти. Формування високого рівня професіоналізму, наукової та загальної культури сучасного спеціаліста-

	вчителя початкових класів, конкурентоспроможного, інтегрованого в європейський та світовий науково-освітній простір, особистості фахівця, здатного вирішувати типові та складні непередбачувані завдання і проблеми комплексного характеру в галузі педагогіки	
б	Характеристика програми	
1	<i>Предметна область, галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності)</i>	Акцент на підготовці фахівця з початкової освіти: процес формування знань, умінь та навичок з початкової освіти для якісного педагогічного супроводу, навчання та виховання учнів молодшого шкільного віку. 01 Освіта 013 Початкова освіта Іноземна мова
2	<i>Фокус програми: загальна/спеціальна</i>	Акцент на ідентифікації педагогічних задач/проблем та використанні діагностичних, методичних, корекційно-розвивальних, просвітницьких форм, враховуючи сучасні тенденції розвитку освіти
3	<i>Орієнтація програми</i>	Освітньо-професійна програма базується на загальновідомих та загальновизнаних наукових результатах та практичних розробках в галузі початкової освіти із врахуванням сучасного стану теоретичної та практичної педагогіки, орієнтує на актуальні спеціалізації, за яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра
4	<i>Особливості програми</i>	Програма орієнтована на забезпечення соціокультурної сфери кваліфікованими, компетентними учителями початкових класів з урахуванням специфіки професійної діяльності та професійно-особистісних особливостей педагогів із різних галузей професійної діяльності у соціокультурній сфері
в	Працевлаштування та продовження освіти	
1	<i>Працевлаштування</i>	Робочі місця в закладах загальної освіти (школи, школи-інтернати); позашкільної освіти; реабілітаційних центрах.
2	<i>Продовження освіти</i>	Освітні програми за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 013 «Початкова освіта» та іншими спорідненими спеціальностями (програма другого циклу FQ-ЕНЕА, 7 рівня EQF-LLL та 7 рівня НРК)
г	Стиль і методика навчання	
1	<i>Підходи до викладання та</i>	Навчання будується на основі теоретичної підготовки, практичної і самостійної діяльності (з

	<i>навчання</i>	<p>використанням ІКТ), що надає можливість закріпити матеріал у вигляді практичних вправ і самостійних завдань, а також у надбанні знань, умінь та навичок у діяльності вчителя початкових класів.</p> <p>Практичні завдання розраховані на цілеспрямований розвиток професійної майстерності майбутніх педагогів початкової школи.</p> <p>Самостійна робота передбачає виконання практичних завдань з метою закріплення теоретичних знань і практичних навичок. Для їх виконання плануються поточні та індивідуальні консультації студентів з викладачем.</p> <p>Атестація здійснюється Екзаменаційною комісією після завершення навчання і повного виконання навчального плану бакалавра у вигляді комплексного кваліфікаційного іспиту та іспиту з додаткової спеціалізації, які засвідчують професійне володіння студентом методиками викладання дисциплін у початковій школі, виховними, сучасними інноваційними технологіями; знаннями щодо супроводу учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному закладі освіти; здатність самостійно вирішувати проблемно-пошукові завдання.</p>
2	<i>Система оцінювання</i>	<p>Види контролю: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль тощо.</p> <p>Форми контролю: тестування, усне та письмове опитування, захист практичних завдань, звітів з практик, кваліфікаційні іспити тощо.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за: національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); зараховано/не зараховано; 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС</p>
д	Програмні компетентності	
1	<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері початкової освіти або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
2	<i>Загальні</i>	<ol style="list-style-type: none"> Здатність до продуктивного (абстрактного, образного, креативного) мислення. Здатність до самостійного пошуку, обробки

		<p>інформації, аналізу та синтезу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Здатність ідентифікувати, формулювати та розв'язувати проблеми. 4. Здатність планувати, складати прогнози і передбачати наслідки своїх дій. 5. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності. 6. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності вчителя початкових класів. 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. 9. Здатність бути критичним і самокритичним. 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення. 11. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 12. Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді. 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. 14. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
3	<p><i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання категоріально-понятійного апарату педагогіки початкової школи. 2. Вміння самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати педагогічну інформацію з різних джерел. 3. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати педагогічне дослідження. 4. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. 5. Уміння організовувати та надавати педагогічну допомогу учням та консультативну психолого-педагогічну – батькам. 6. Здатність здійснювати просвітницьку та профілактичну роботу відповідно до запиту. 7. Здатність усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики.

		<p>8. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>9. Навички міжособистісного спілкування та роботи в команді у процесі професійної діяльності.</p> <p>10. Уміння адаптуватися до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності.</p>
е	Програмні результати навчання	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організовувати і керувати різними видами діяльності дітей молодшого шкільного віку. 2. Організовувати роботу з батьками. 3. Організовувати та виконувати методичну роботу у початковій школі. 4. Визначати, аналізувати та пояснювати педагогічні ситуації, ідентифікувати психолог-педагогічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання (особливо в умовах нестандартних ситуацій). 5. Демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку молодшого школяра в контексті професійних завдань. 6. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. 7. Здійснювати реферування наукових джерел, обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки. 8. Самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний діагностичний інструментарій (тести, опитувальники, методики тощо) педагогічного дослідження та технології психолого-педагогічної допомоги. 9. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, вміння дотримуватися процедури дослідження. 10. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів педагогічного дослідження, формулювати аргументовані висновки. 11. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для поінформованої аудиторії, формулювати розгорнутий аналіз та тези досліджень. 12. Пропонувати власні способи вирішення педагогічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання. 13. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. 14. Складати та реалізовувати план виховного заходу з урахуванням індивідуальних особливостей учня, встановлювати ефективність власних дій. 15. Уміти проектувати власну педагогічну систему у професійній 	

<p>діяльності.</p> <p>16. Скласти та реалізувати програму профілактичних та просвітницьких дій, заходів психолого-педагогічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до поставленого завдання.</p> <p>17. Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості.</p> <p>18. Демонструвати навички командної роботи у процесі вирішення фахових завдань.</p> <p>19. Демонструвати відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>20. Знати та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності учителя початкових класів.</p> <p>21. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.</p> <p>22. Розуміти важливість збереження здоров'я (власного й навколишніх).</p> <p>23. Уміти виділяти типові недоліки в професійній діяльності, переборювати їх.</p> <p>24. Уміти працювати з дітьми з особливими освітніми потребами.</p>
--

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СФЕРИ Й ОБ'ЄКТІВ ДІЯЛЬНОСТІ випускників із вищою освітою за першим (бакалаврським) рівнем спеціальності 013 «Початкова освіта» освітнього ступеня – бакалавр

Основною метою освітнього процесу здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта спеціальності 013 «Початкова освіта» освітнього рівня «бакалавр» є консолідація зусиль та наукових розробок щодо розширення у регіоні надання педагогічних послуг населенню, зокрема, в сфері загальної початкової та спеціальної початкової освіти.

Учитель початкових класів реалізує свої професійні можливості в галузі Освіта, працюючи у структурах державних закладів загальної та спеціальної освіти, навчально-реабілітаційних центрах, приватних закладах загальної та спеціальної освіти тощо.

Сфери використання бакалаврів спеціальності 013 «Початкова освіта».

Професійна діяльність учителів початкових класів відповідає вимогам системи освіти та потребам суспільства і передбачає надання широкого спектру освітніх послуг. Об'єктами професійної діяльності є: заклади загальної освіти та спеціальні заклади освіти.

Бакалавр спеціальності 013 «Початкової освіти» повинен мати високий рівень професійної компетентності, що включає:

- знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності учителя;
- здатність використовувати інформаційні й комунікаційні технології;

- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати педагогічне дослідження та формувати аргументовані висновки й рекомендації;
- здатність організовувати та надавати психолого-педагогічну допомогу;
- здатність здійснювати просвітницьку та профілактичну роботу відповідно до запиту;
- здатність усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики;
- здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку;
- навички міжособистісного спілкування та роботи в команді у процесі професійної діяльності;
- уміння адаптуватися до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності.

4. ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ до випускників з вищою освітою зі спеціальності 013 «Початкова освіта» освітнього ступеня *бакалавр*

4.1. Загальні вимоги

Підготовка бакалаврів здійснюється 3 роки 10 місяців на базі повної загальної середньої освіти та/або диплому молодшого спеціаліста за спорідненими спеціальностями.

Освітньо-кваліфікаційна програма складається з циклів загальної підготовки та професійної підготовки та дисциплін самостійного вибору навчального закладу, вільного вибору студента.

Бакалаври проходять навчальну психолого-педагогічну, навчальну педагогічну та виробничу стажерську практику. Студенти проходять різні види практик на базі закладів загальної освіти, спеціальних закладів (школи-інтернати), навчально-реабілітаційних центрів м. Запоріжжя та області. Метою практики є аналіз педагогічної діяльності закладів/установ; ознайомлення студентів із основними видами діяльності учителя початкових класів, з нормативно-правовою базою; закріплення і вдосконалення професійних умінь та навичок. удосконалення навичок у складанні навчальних, корекційних, корекційно-розвиткових, виховних програм з урахуванням віку, нозології, психологічних та особистісних особливостей учнів.

Державна атестація здійснюється Екзаменаційною комісією згідно з вимогами до атестації після завершення навчання і повного виконання навчального плану бакалавра у вигляді комплексного кваліфікаційного іспиту та іспиту з додаткової спеціалізації.

4.2. Вимоги до знань та умінь за дисциплінами відповідних циклів

4.2.1. Вимоги до циклу дисциплін загальної підготовки:

За результатами загальної підготовки бакалавр із початкової освіти повинен **знати**:

- основні етапи розвитку української державності та права;
- видатних політичних, державних, військових і культурних діячів України;
- етапи розвитку світової філософії та історію виникнення та розвитку вітчизняної філософської думки;
- особливості та тенденції використання менеджменту в освітній сфері;
- досконало державну мову та мати базові знання іноземної мови;
- особливості будови клітини, тканин, органів та фізіологічних систем організму людини в міру їх росту та розвитку;
- причини та наслідки локальних, регіональних, глобальних екологічних криз та основні положення та структуру екології;
- основні закономірності психічного розвитку індивіда на різних етапах;
- особливості формування пізнавальних, емоційно-вольових процесів та особистості на різних етапах онтогенезу;
- наукові основи педагогіки та зміст основних понять з педагогіки;
- загальні основи економічної теорії;
- генетичні системні механізми онтогенезу та методи вивчення спадковості людини;
- умови використання сучасних інформаційних технологій у сфері педагогічної діяльності;
- Конституцію України, закони та підзаконні нормативно-правові акти;
- структуру та технологію проведення, правила оформлення і представлення результатів наукового дослідження;
- методи й засоби організації навчання, виховання й корекційно-педагогічної допомоги дітям з особливостями психофізичного розвитку;
- основи соціологічного аналізу суспільства загалом та його структурних складових на рівні особистості, соціальної групи (спільноти), соціальних організацій та інститутів;
- найбільш значущі події, факти та персоналії в історії розвитку наукового педагогічного знання;
- коефіцієнти і критерії для визначення статистичних зв'язків між психологічними параметрами;
- функціональну організацію різних відділів ЦНС у забезпеченні рефлексорних і вищих психічних функцій;
- основні закономірності особистісного та інтелектуального розвитку

індивіда під впливом навчання та виховання;

- основні ознаки культури мови та мовлення учителя та шляхи її удосконалення;

- систему спеціальних закладів для дітей з порушеннями психофізичного розвитку та зміст організації корекційно-розвиткової допомоги.

Випускник повинен у повному обсязі знати дисципліни загального циклу. Учитель початкової освіти повинен **уміти**:

- працювати з історичними картами та орієнтуватися в хронології історії України;

- критично і творчо мислити, вільно та раціонально оперувати філософськими категоріями;

- оперувати науковими категоріями та поняттями у сфері самоменеджменту в діяльності учителя початкових класів;

- застосовувати знання державної мови у професійній діяльності, вміти спілкуватись іноземною мовою в усній та письмовій формах;

- виявляти особливості будови та функції фізіологічних систем організму людини за мірою їх росту та розвитку;

- використовувати Закон України «Про охорону довкілля», знаходити шляхи до поліпшення екологічної ситуації;

- визначати особливості пізнавального, особистісного та соціального розвитку людини на різних етапах онтогенезу;

- правильно використовувати основні поняття з педагогіки;

- аналізувати основні економічні теорії;

- застосовувати методи спадковості людини для вивчення закономірностей передачі ознак із покоління в покоління;

- визначати доцільність використання сучасних інформаційних технологій у сфері педагогічної діяльності;

- давати наукове тлумачення основним поняттям та категоріям різних галузей права;

- формулювати ціль та задачі досліджень, застосовувати методологію наукового дослідження, оформляти результати дослідження у вигляді звіту, статті;

- володіти педагогічно доцільними формами, методами й засобами корекційно-розвиткового виховання й навчання;

- аналізувати та розкривати механізми функціонування основних сегментів розвитку суспільства як складної соціальної системи;

- планувати та проводити історико-порівняльні дослідження в процесі біографічного, тематичного, категоріально-понятійного, логіко-структурного аналізу життєвого шляху вчених та їх наукової спадщини;

- збирати, систематизувати й аналізувати статистичну інформацію з використанням сучасних програмних засобів;

- описувати функціональні взаємодії різних нервових структур;

– визначати особливості організації та управління навчальною діяльністю учнів і вплив цих процесів на їх інтелектуальний і особистісний розвиток та навчально-пізнавальну активність;

– дотримуватись в своїй мовленнєвій діяльності професійно-педагогічних етичних норм;

– застосувати педагогічні методики вивчення навчальних досягнень та скласти психолого-педагогічну характеристику дитини за отриманими даними.

4.2.2. Вимоги до циклу дисциплін професійної підготовки:

Бакалавр початкової освіти повинен **знати:**

– особливості застосування діагностичного інструментарію в освітній сфері;

– психологічні особливості учнів молодшого шкільного віку;

– основи змістовного і формального планування експериментів;

– особливості різних методик та технологій викладання дисциплін;

– понятійно-категоріальний апарат наукового знання про виховання молодших школярів;

– головні напрями та зміст діяльності учителя початкової школи, види, зміст та форми професійної діяльності учителя;

– психологічні особливості обдарованих дітей, дітей з особливими освітніми потребами, специфіку роботи з ними;

– загальні принципи виховання учнів молодшого шкільного віку як головного чинника формування особистості;

– закономірності професійного становлення та самовизначення особистості;

– основні діагностичні методики, що використовуються в сфері освіти і володіти навичками інтерпретації діагностичного матеріалу;

– сучасні методи обстеження навчальних досягнень учнів молодшого шкільного віку, особливо найбільш інформативних щодо раннього виявлення труднощів у навчанні;

– специфіку, зміст, механізми та умови розвитку психіки та формування особистості в дитинстві;

– особливості проведення консультацій для батьків учнів;

– особливості розвитку психічних процесів та навчальної діяльності учнів з особливостями психофізичного розвитку; зміст, форми, методи надання допомоги дітям з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання;

– напрямки корекційно-розвиткової роботи з учнями, які мають особливі освітні потреби.

Бакалавр із початкової освіти повинен **уміти:**

– планувати і проводити педагогічний експеримент, обробляти його результати;

– орієнтуватися у спеціальних методиках та технологіях;

– визначати шляхи вирішення конфліктних ситуацій в дитячому

колективі та основні етапи виховного процесу;

- застосовувати отримані знання для проведення освітньої діяльності у закладі освіти;

- орієнтуватись у нормативно-правових документах, що регламентують навчання студента у вищому навчальному закладі та діяльність учителя;

- визначати дитячу обдарованість, особливі освітні потреби та підбирати адекватні психологічним особливостям цих дітей способи роботи з ними;

- самостійно розбиратися на постановці і розв'язанні проблем, пов'язаних з організацією виховної роботи;

- самостійно розбиратися у постановці і вирішенні проблем професійного самовизначення та самореалізації людини;

- планувати та проводити психолого-педагогічне обстеження та вивчення навчальної діяльності учня в залежності від конкретного випадку;

- встановлювати та аналізувати причинно-наслідкові зв'язки між факторами та змістом інтелектуального розвитку дитини;

- складати навчальні робочі плани, плани виховної, корекційно-розвиткової роботи;

- застосовувати методики і технології виховання;

- надавати консультативну допомогу батькам учнів;

- аналізувати фактори, що активізують чи гальмують розвиток особистості у навчальній діяльності;

- розробляти індивідуальні плани розвитку дитини з особливими освітніми потребами.

4.2.3. Вимоги до вибіркового навчальних дисциплін:

Бакалавр із початкової освіти повинен **знати:**

- головні професійні вимоги до фахівця, який працює у закладі з інклюзивною формою навчання та методи, прийоми, засоби і форми організації навчання учнів із різними особливостями психофізичного розвитку в інклюзивному класі;

- класифікацію порушень психофізичного розвитку та суть загальних та специфічних закономірностей розвитку особи з психофізичними порушеннями;

- основи організації, діяльності та розвитку системи медико-соціальної, соціально-побутової та технічної реабілітації осіб із інвалідністю, корекційних, спеціальних освітніх і навчально-реабілітаційних закладів;

- особливості підготовки учителів початкових класів до здійснення корекційно-розвиткової роботи в інклюзивному закладі;

- характеристики умов ефективного виховного процесу та особливості впливу на учнів з різними типологічними особливостями;

- основи управління закладом освіти;

- особливості роботи вихователя групи продовженого дня;

– сутність і роль вербальних та невербальних засобів спілкування, ефективні прийоми комунікації;

– психологічну структуру професійної діяльності учителя початкових класів та психологічні механізми її формування.

Бакалавр із початкової освіти повинен **уміти**:

– організовувати спілкування з дітьми різного віку та рівня психофізичного розвитку та родиною дитини з особливими освітніми потребами;

– орієнтуватися в різних дизонтогеніях, визначати структуру дефекту та закономірності розвитку осіб із різними дизонтогеніями;

– застосовувати отримані педагогічні знання під час роботи у будь-яких типах закладів освіти, спеціальних та інтегрованих школах, навчально-реабілітаційних центрах тощо;

– застосовувати набуті знання для пояснення і прогнозування особистісного розвитку дитини, поведінки учня;

– досліджувати пріоритетні напрями розвитку управлінської теорії в соціальному просторі та освіті України;

– здійснювати аналіз причинно-наслідкових зв'язків та специфіки прояву різних труднощів у навчанні школярів;

– здійснювати консультативну допомогу батькам з проблеми надання допомоги в освітній діяльності дітей;

– адекватно висловлювати свої почуття та розуміти почуттів інших людей, здійснювати самоаналіз та рефлексію;

– використовувати гендерний підхід в повсякденній професійній діяльності та прийоми ефективної комунікації для успішної взаємодії з представниками протилежної статі;

– вибудовувати особисті плани та надавати допомогу іншим у їх розробці.

5. СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ БАКАЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 013 «Початкова освіта»

Термін навчання – 2 роки 10 місяців

<i>№</i>	<i>Цикл дисциплін</i>	<i>Кількість кредитів ЄКТС</i>	<i>Обсяг навчального часу</i>
1. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
1.1.	Навчальні дисципліни загальної підготовки	10	300
2. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
2.1.	Дисципліни професійної підготовки	78	2340
3. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ			
3.1.	Вибіркові дисципліни	60	1800
4. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА			

4.1.	Практична підготовка	32	960
Позакредитні факультативні дисципліни		-	570
	Всього:	180	5400

**6. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЗА НАВЧАЛЬНИМ
ПЛАНОМ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРА СПЕЦІАЛЬНОСТІ
013 ПОЧАТКОВА ОСВІТА
(за скороченою формою навчання)**

1. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 1.01 «Філософія» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є надання знань з філософії як сукупності поглядів на світ в цілому та ставлення людини до цього світу; формування у студентів розуміння філософії як теоретичної основи світобачення та сприяння опануванню досягнень класичної та сучасної філософії; засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності; сприяння розвитку аналітичного мислення і загальної ерудиції та забезпечення достатнього рівня світоглядно-методологічної культури студентів.

Завдання навчальної дисципліни: забезпечити цілісне викладення основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного підходу до всієї їхньої сукупності; ознайомити студентів із наявними філософськими концепціями, які розкривають плюралізм філософського мислення, що забезпечує можливість їх альтернативного сприйняття; сприяти гуманізації освіти через засвоєння досягнень сучасної філософії, інформації про світ в цілому і ставлення людини до цього світу; розвиток здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням завдань сучасної соціальної практики.

У результаті вивчення дисципліни «Філософія» студенти повинні:

знати: предмет філософії та коло її проблем, етапи розвитку світової філософії, історію виникнення та розвитку вітчизняної філософської думки; розуміти особливості філософського способу мислення; визначення фундаментальних філософських категорій зі сфер онтології, аксіології, праксеології та діалектики; головні положення таких розділів філософії, як: онтологія, гносеологія, філософська антропологія та соціальна філософія;

вміти: критично і творчо мислити, вільно та раціонально оперуючи філософськими категоріями; синтезувати набуті знання з фахових і гуманітарних дисциплін у цілісне світосприйняття; визначати власну позицію й аргументовано відстоювати власне світобачення, застосовуючи набуті філософські знання при аналізі буд-яких аспектів об'єктивної реальності та нагальних проблем сьогодення.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю розуміти й аналізувати світоглядні, соціально та особистісно значущі філософські проблеми; здатністю до розуміння базових цінностей світової культури і готовність спиратися на них у своєму особистісному та загальнокультурному розвитку; здатністю до розуміння законів розвитку природи, суспільства та мислення і готовність оперувати цими знаннями в професійній діяльності; здатністю до аналізу, моделювання, теоретичного та експериментального дослідження; здатністю займати активну громадянську позицію, приймати рішення та нести за них відповідальність; здатністю критично оцінювати свої переваги та недоліки, планувати шляхи та обирати засоби розвитку позитивних якостей і усунення недоліків; прагнення до особистісного саморозвитку.

ЗП 1.02 «Безпека життєдіяльності» (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є забезпечення відповідними знаннями студентів про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини та формування необхідних в майбутній практичній діяльності спеціаліста вмій і навичок для їх запобігання і ліквідації, захисту людей та навколишнього середовища.

Завданнями навчальної дисципліни є: ідентифікувати потенційні небезпеки, тобто розпізнавати їх вид, визначати просторові та часові координати, величину та імовірність їх прояву; визначати небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори, що породжуються джерелами цих небезпек; планувати заходи щодо створення здорових і безпечних умов життя та діяльності у системі - людина – життєве середовище; прогнозувати можливість і наслідки впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини, а вражаючих факторів на безпеку системи - людина – життєве середовище; використовувати нормативно-правову базу захисту особистості та навколишнього середовища, прав особи на працю, медичне забезпечення, захист у надзвичайних ситуаціях тощо; розробляти заходи та застосовувати засоби захисту від дії небезпечних, шкідливих та вражаючих факторів; запобігати виникненню надзвичайних ситуацій, а в разі їх виникнення приймати відповідні до ситуації рішення та виконувати дії, спрямовані на їх ліквідацію; використовувати у своїй практичній діяльності громадсько-політичні, соціально-економічні, правові, технічні, природоохоронні, медико-профілактичні та освітньо-виховні заходи, спрямовані на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини в сучасному навколишньому середовищі.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: загальні питання безпеки при взаємодії з навколишнім середовищем і середовищем мешкання; анатомо-фізіологічні наслідки впливу на людину небезпечних, шкідливих і вражаючих факторів надзвичайних ситуацій; розробка заходів із захисту населення й виробничого персоналу, об'єктів народного господарства і ліквідації наслідків аварії,

катастроф і стихійного лиха; правові, нормативно-технічні й організаційні основи безпеки життєдіяльності; основи організації та проведення рятувальних та інших невідкладних робіт, методів виявлення, усунення та попередження дії шкідливих і небезпечних факторів; вплив психофізіологічних особливостей людини на формування безпеки людини, основних принципів гармонійного розвитку людини та сталого розвитку людства, законодавчих актів і нормативних документів з питань безпеки життєдіяльності людини;

уміти: володіти науково обґрунтованими методами і засобами техніки безпеки, збереження здоров'я та працездатності людей у процесі їх трудової діяльності; контролювати і управляти умовами життєдіяльності; аналізувати поточну інформацію про стан сучасних соціокультурних проблем, що мають відношення до охорони праці та безпеки життєдіяльності; використовувати для аналізу інформації визначення основних категорій і понять з безпеки життєдіяльності, їх обумовленість, причинно-наслідковий контекст.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатність приймати рішення щодо безпеки в межах своїх повноважень; здатність орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення техногенної безпеки, обґрунтовано вибирати відомі пристрої, системи та методи захисту людини і природного середовища від небезпек; вміння оцінити сталість функціонування об'єкту господарювання в умовах надзвичайних ситуацій та обґрунтувати заходи щодо її підвищення; вміння обґрунтувати та забезпечити виконання комплексу робіт на об'єкті з попередження виникнення надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків; здатність орієнтуватися в основних нормативно-правових актах в області забезпечення безпеки; знання організаційно-правових заходів забезпечення безпечної життєдіяльності та вміння обґрунтувати та забезпечити виконання у повному обсязі заходів з колективної та особистої безпеки; вміння забезпечити координацію зусиль виробничого колективу в попередженні виникнення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків; здатність розробляти методичне забезпечення, проводити навчання та перевірку знань з питань охорони праці; надавати допомогу та консультації працівникам з практичних питань безпеки праці; готовність контролювати виконання вимог охорони праці в організації.

ЗП 1.03 «Економіка» (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття майбутніми фахівцями глибоких економічних знань, формування у них нового економічного мислення, адекватного ринковим відносинам; формування навичок аналізувати реальні економічні процеси і приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою педагогічною діяльністю.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни є: формування сучасного економічного мислення та світогляду студентів, забезпечення оволодіння знаннями та методами аналізу економічних процесів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати: предмет і метод економічної теорії; поняття про економічну теорію як науку; загальні основи економічної теорії; поняття про товарне виробництво і ринок; поняття про підприємництво в ринковій економіці; поняття про світове господарство, місце в ньому України;

уміти: аналізувати основні економічні теорії, здійснювати характеристику товарного виробництва та ринку; користуватися основними термінами, поняттями і категоріями економічної теорії.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю самостійно аналізувати та систематизувати економічні процеси і явища господарського життя країни; здатністю користуватися економічною інформацією, почерпнутою з різних джерел; здатністю орієнтуватися у проблемах розвитку підприємництва, ринкових відносин; здатністю приймати практичні рішення щодо ефективного застосування набутих економічних знань при виконанні своїх професійних обов'язків.

2. ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 2.01. «Педагогічні технології у початковій школі» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх вчителів початкових класів знань про форми, методи і засоби інноваційної діяльності, уміння орієнтуватися у широкому спектрі сучасних інноваційних технологій, ідей, шкіл, напрямків та використовувати їх у практичній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни: розкрити зміст основних понять педагогічних технологій; практично підготувати майбутніх вчителів до моделювання і конструювання освітнього процесу у початковій школі; формувати освічену, творчу особистість педагога, який вибудовує свою діяльність на сучасних інноваційних засадах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: місце та роль педагогічних технологій у системі початкової освіти; методологічні засади формування педагогічних технологій; класифікації педагогічних технологій; прийоми організації співробітництва на уроці; принципи моделювання та способи конструювання педагогічних технологій; особливості альтернативних технологій; визначальні риси педагогічних технологій початкової школи; шляхи активізації передового педагогічного досвіду в освітній практиці;

вміти: визначати особливості інноваційних педагогічних технологій; розрізняти традиційні та альтернативні педагогічні технології; виявляти та впроваджувати ефективні педагогічні технології у освітній процес початкової школи; орієнтуватись у класифікаціях педагогічних технологій; застосувати на практиці елементи педагогічної творчості, самостійності, дослідницької

діяльності; передбачати кінцеві результати впровадження педагогічних технологій у освітній процес.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю обирати відповідні педагогічні технології з метою розвитку, корекції, соціалізації учнів початкової школи; здатністю застосовувати педагогічні та інтерактивні технології в освітньому процесі; здатністю впроваджувати педагогічні технології у власній діяльності з урахуванням поставленої мети; здатністю порівнювати різноманітні науково-методичні напрацювання досвідчених педагогів та науковців у сфері застосування педагогічних технологій у сучасній школі.

ПП 2.02 «Теорія та методика виховання» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є вивчення найважливіших проблем та основних понять теорії та методики виховання дітей, ознайомлення студентів з теоретичними та методичними основами організації виховної роботи в загальноосвітніх школах.

Завданнями навчальної дисципліни є: ознайомити студентів зі змістом та загальними закономірностями процесу виховання дітей; сформувати уявлення про принципи, методи та методичні прийоми виховання дітей; ознайомити студентів зі специфікою організації виховного процесу у школі; сформувати знання про спільну діяльність родини та школи в процесі виховання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: принципи та умови функціонування виховного процесу й побудови виховних технологій; суть та специфіку різних підходів до виховання дітей; системи та класифікації методів та методичних прийомів виховної роботи; основи системного аналізу виховного процесу, виховні теорії, системи, школи, варіанти організації виховної роботи у закладах освіти; основні розробки авторських виховних систем та програм;

уміти: орієнтуватися у виховних та навчальних ситуаціях; діагностувати рівні вихованості дітей; усвідомлювати та контролювати свій власний та дитячий психічний та фізичний стан; адекватно використовувати систему методів, засобів та методичних прийомів виховання.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю ставити завдання, здійснювати контроль за їх виконанням; здатністю оцінювати результати виховної діяльності; здатністю у практичній діяльності реалізовувати принципи та закономірності виховного процесу.

ПП 2.03 «Дидактика сучасного уроку» (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є:

– розкриття теоретико-практичних основ дидактики як науки про організацію навчального процесу з учнями молодшого шкільного віку; формування у студентів відповідних професійних умінь та навичок,

готовності до використання їх у своїй майбутній практичній діяльності в умовах класно-урочної системи організації навчання.

Завданнями навчальної дисципліни є: формування у студентів цілісної системи знань про організацію та здійснення навчально-вихованого процесу в сучасній школі; вироблення у майбутніх педагогів, на основі засвоєного матеріалу, комплексу педагогічних умінь та навичок відповідно до потреб початкової школи; комплексна підготовка студентів до практичної діяльності у школі I-III ступеня; розвиток фахової компетентності вчителя початкових класів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: предмет, завдання і категорії дидактики; закони, закономірності, принципи, правила навчання; форми і методи, прийоми і засоби навчання; основні види (типи) навчання; теоретичні основи процесу навчання та його організації на уроці; традиційні та інноваційні дидактичні технології у проведенні уроку; типологію уроків та їх структуру; вимоги до сучасного уроку в початковій школі; різні підходи до мотивації навчальної діяльності школярів та шляхи, форми, методи оптимізації навчального процесу в початковій школі в умовах класно-урочної системи організації навчання; причини втрати інтересу до навчання в учнів молодшого шкільного віку; способи організації індивідуальної і групової, самостійної діяльності учнів на уроці; особливості аналізу навчального процесу в початковій школі; форми та методи діагностики навчального процесу і результатів навчання школярів; методи контролю та критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів;

вміти: характеризувати предмет, завдання і категорії дидактики; застосовувати у своїй педагогічній діяльності знання про індивідуальні та вікові особливості учнів молодшого шкільного віку; оперувати основними поняттями і визначати суть процесу навчання; дотримуватись основних законів, закономірностей, принципів і правил навчання; використовувати на практиці методи, прийоми та засоби навчання; характеризувати види (типи) навчання та особливості їх використання в умовах класно-урочної системи; застосовувати різні підходи до організації навчального процесу; реалізовувати загальноприйняті форми організації навчального процесу учнів молодшого шкільного віку на уроці; розрізняти типи уроків за структурою та використовувати їх відповідно до дидактичної мети; використовувати методи контролю та дотримуватись критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю до дидактичного проектування і планування ефективного уроку в початковій школі та його практичної реалізації; здатністю здійснювати психолого-педагогічний аналіз уроку в початковій школі як дидактичного проекту; здатністю до організації самостійної діяльності учнів; здатністю дотримуватися основних вимог до сучасного уроку; здатністю до реалізації різних підходів мотивації та визначати шляхи оптимізації навчальної діяльності учнів початкових класів; здатністю

застосовувати форми та методи діагностики навчального процесу та особистісних результатів навчання.

ПП 2.04. «Методика навчання української мови» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета вивчення навчальної дисципліни: ознайомити майбутнього вчителя початкових класів з теоретичними засадами методики навчання української мови, з найефективнішими формами організації навчального процесу, найдоцільнішими методами і прийомами навчання молодших школярів на сучасному етапі розвитку школи.

Завдання навчальної дисципліни: підготувати майбутніх учителів початкових класів до педагогічної діяльності в умовах реформування сучасної початкової школи, реалізації концепції мовної освіти в Україні; забезпечити засвоєння студентами системи теоретичних знань і практичних умінь і навичок, які допоможуть їм формувати в учнів комунікативну та читацьку компетентність, виховувати свідомих громадян України; навчати студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної початкової школи, втілювати нові методичні ідеї в практику вивчення рідної словесності; розвивати у студентів пізнавальні інтереси, прагнення до удосконалення своєї професійної підготовки, вміння працювати з навчально-методичною літературою; формувати в майбутніх учителів дослідницькі навички, розвивати вміння проводити самостійні наукові пошуки й експериментальні дослідження.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: основні концептуальні засади мовної освіти в Україні, ідеї, закладені в змісті та структурі чинних програм з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів; загальнодидактичні та методичні принципи навчання української мови в початковій школі, системний підхід до організації навчання, форми, методи та прийоми навчання, дидактичні засоби навчання, види та типи уроків; методику навчання грамоти, методику вивчення основних розділів курсу української мови (фонетики, орфоєпії, графіки, лексикології, фразеології, будови слова і словотвору, граматики, орфографії, пунктуації), методику розвитку зв'язного мовлення, формування комунікативних умінь і навичок молодших школярів, особливості роботи над текстом;

вміти: проводити методичний аналіз матеріалу, що вивчатиметься, а саме: встановлювати наступність і перспективність у його вивченні, співвідношення між теоретичним матеріалом і практичними вміннями й навичками, диференціювати матеріал за ступенем складності його засвоєння, виділяти в ньому головне; працювати з навчальними підручниками, посібниками, робочими зошитами, уміло використовувати дидактичні можливості методичного апарату навчальної книги, її рубрикацію, умовні позначення, питання і завдання, ілюстративний матеріал, питання та завдання; планувати навчальний матеріал на рік, семестр, з кожної теми, розділу, здійснювати моделювання навчального процесу; складати план-

конспект уроку: визначати тип уроку, його зміст і структуру, формулювати мету, визначати компетенції, добирати дидактичний матеріал, прогнозувати пізнавальну діяльність учнів; володіти технологією основних методів і прийомів навчання української мови, оптимально використовувати засоби навчання, виходячи зі специфіки матеріалу, що вивчається, і з конкретного контингенту учнів; здійснювати перевірку знань, умінь і навичок та аргументовано їх оцінювати, користуючись критеріями бальної системи; упереджувати і виправляти помилки учнів; використовувати різні види наочності й технічні засоби навчання; вести позакласну роботу, вдало поєднувати її форми з програмовим вивченням початкового курсу української мови.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: володіти сучасною українською літературною мовою (як писемною так і усною); вміти здійснювати педагогічне спілкування з учнями, їхніми батьками та колегами, створювати у мовленнєвому середовищі сприятливий психологічний мікроклімат; володіти базовими знаннями з методики навчання української мови в початковій школі; вміти здійснювати навчальну діяльність, ефективно і гнучко використовувати педагогічні технології, форми, методи, прийоми і засоби під час уроків української мови; володіти методами, прийомами і засобами формування у молодших школярів навичок усного й писемного мовлення; застосувати на практиці професійні уміння і навички для формування методичної культури, розв'язання професійних задач; ефективно організовувати та проводити уроки української мови; здатністю на уроках мови застосовувати альтернативні педагогічні технології та сучасні методики навчання; вміти здійснювати особистісно орієнтовану розвивальну взаємодію, спрямовану на творче перетворення дійсності; готовністю майбутнього педагога розробляти плани-конспекти і проводити уроки мови, виявляючи власну творчість.

ПП 2.05 «Дитяча література з методикою навчання літературного читання» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета вивчення навчальної дисципліни: сформувати в студентів систему літературознавчих знань про суть, специфіку та методичний потенціал дитячої літератури; ознайомити майбутнього вчителя початкових класів з теоретичними засадами методики навчання літературного читання, найдоцільнішими методами і прийомами навчання читання молодших школярів на сучасному етапі розвитку школи.

Завдання навчальної дисципліни: формування в майбутніх учителів професійних знань про дитячу літературу як мистецтво слова, умінь аналізувати, сприймати, розуміти, інтерпретувати художні твори; засвоєння наукової специфіки літературного процесу, теорії та історії методики навчання літературного читання в початковій школі; забезпечення оволодіння всіма перевіреними практикою початкової школи методами та прийомами формування читацької компетентності; забезпечення оволодіння студентами практичними вміннями проведення уроку літературного читання.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: закономірності розвитку навички читання, її основних якостей; види читання, основні прийоми роботи над художнім текстом; мету і завдання уроків літературного читання в початковій школі; принципи побудови програми з літературного читання; назви і зміст розділів програми; вимоги до знань, умінь і навичок учнів з літературного читання за роками і етапами навчання; типи уроків класного і позакласного читання; методи класного і позакласного читання; фахові журнали, газети, методичні посібники з читання; принципи відбору дитячих книжок для уроків позакласного читання; підручники «Літературне читання», їх зміст, принципи побудови; зошити до підручників «Літературне читання», методика роботи з ними; вимоги до якостей читання учнів на кінець кожного періоду навчання читати, недоліки читання, їх причини, шляхи подолання; види вправ для колективної та індивідуальної роботи з дітьми щодо вдосконалення навички читання; відмінність художнього твору від науково-художнього; зміст і форма художнього твору; художній образ; жанрові особливості творів; етапи роботи з художнім твором, прийоми роботи на кожному етапі, види бесід на уроках літературного читання, вимоги до їх проведення; жанрові особливості малих фольклорних творів (казки, байки, вірші, науково-художній твір); прийоми роботи з кожним жанром; види підготовчої роботи; етапи формування читацької самостійності; види літературних творів; професійні аспекти спілкування з дитячою літературою;

вміти: виконувати смисловий, художній, структурний аналіз літературного твору з кола читання учнів початкових класів, виходячи з жанрової специфіки тексту; розробляти, проводити і аналізувати уроки літературного читання, систему уроків, передбачених програмою початкової школи, робити професійно значущі висновки з метою самовдосконалення; самостійно проводити дослідження процесу формування навички читання, літературного розвитку учнів початкових класів; розкривати зміст понять: читацька діяльність, читацька компетентність, принципи визначення змісту літературного читання, коло читання, читацька самостійність, теорія формування дитини-читача; аналізувати, робити висновки щодо змісту розділів програми з читання за роками і етапами навчання; визначати типи уроків класного і позакласного читання в 2-4 класах залежно від специфіки навчального матеріалу; добирати і опрацьовувати статті з проблеми літературного читання, створювати методичну скарбничку прийомів, завдань, вправ на уроках літературного читання; аналізувати зміст і методичний апарат підручників «Літературне читання» з метою кваліфікованого використання їх на уроках літературного читання; вести контроль за рівнем сформованості навички читання; добирати і проводити вправи для удосконалення навички відповідно до її встановлення; кваліфіковано прочитувати вголос літературний текст без підготовки і з підготовкою; аналізувати дібраний до уроку навчальний матеріал; визначати тему і мету уроку, розробляти урок відповідно до мети, жанру, художніх особливостей твору; розробляти уроки позакласного читання відповідно до

етапів формування читацької самостійності; визначати специфіку дитячої книжки і літературного твору, фактичні й методичні можливості цього матеріалу під час роботи з учнями відповідного віку і рівня підготовки.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: вміння виявляти ініціативу, брати відповідальність за доручену справу; здатність працювати із джерелами, знаходити і добирати необхідний матеріал для підготовки до уроку; володіння сучасною українською літературною мовою (як писемною так і усною); вміння здійснювати педагогічне спілкування з учнями, налагоджувати продуктивні міжособистісні стосунки; уміння здійснювати самоосвітню діяльність; удосконалювати педагогічну майстерність; володіння базовими знаннями з методики навчання літературного читання в початковій школі; вміння здійснювати навчальну діяльність, ефективно і гнучко використовувати педагогічні технології, форми, методи, прийоми і засоби під час уроків читання; здатність враховувати особливості навчальної діяльності, суперечності сензитивних періодів розвитку в груповій та індивідуальній роботі з молодшими школярами; аналізувати, коригувати індивідуальний розвиток молодших школярів; володіння методами, прийомами і засобами формування у молодших школярів навичок усного мовлення; здатність ефективно організовувати та проводити уроки читання; вміння інтегрувати сучасні педагогічні технології для досягнення поставленої мети; здатність на уроках читання застосовувати альтернативні педагогічні технології та сучасні методики навчання; вміння здійснювати особистісно орієнтовану взаємодію з молодшими школярами; готовність майбутнього педагога розробляти плани-конспекти і проводити уроки читання, виявляючи власну творчість.

ПП 2.06 «Практика усного і писемного мовлення» (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета викладання навчальної дисципліни полягає у формуванні системи знань, умінь, навичок з мовленнєвої діяльності вчителя початкових класів, що забезпечують реалізацію функцій, покладених на викладача у цілому, здійснення майбутніми фахівцями професійного мовлення на високому якісному рівні, можливість самореалізації й самовдосконалення.

Завдання вивчення дисципліни «Практика усного і писемного мовлення»: надання студентам знань теоретичних основ культури та техніки мовлення вчителя; озброєння прийомами і уміннями відбирати необхідні форми мовленнєвого впливу на особистість при розв'язанні професійно-педагогічних завдань; практичне оволодіння технікою керівництва процесом навчання й виховання; формування професійно-педагогічної позиції, потреби у самовдосконаленні; формування освіченої, творчої особистості майбутнього педагога.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: умови формування культури й техніки мовлення вчителя; основні ознаки культури мови та мовлення вчителя початкових класів; шляхи

удосконалення техніки дихання; особливості застосування голосу; інтонування, паузи, тембр голосу; основні закони педагогічної риторики; вплив законів логіки на структуру й оформлення висловлення;

вміти: володіти собою, позбавлятися емоційного напруження; позбавлятися страху перед аудиторією; встановлювати необхідний міжособистісний простір; створювати завдяки професійному мовленню атмосферу взаємної довіри, поваги, допомоги, співробітництва та співтворчості; дотримуватись в своїй мовленнєвій діяльності професійно-педагогічних етичних норм.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю встановлювати контакт очей; здатністю диференціювати й адекватно інтерпретувати невербальну поведінку інших людей; розуміти «мову тіла» у спілкуванні; здатністю підтримувати й формувати сприятливий для успішної педагогічної діяльності соціально-психологічний клімат у колективі.

ПП 2.07. «Математика з основами методики навчання математики у початковій школі» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є розкриття змісту, цілей, завдань, особливостей побудови початкового курсу математики відповідно до вимог Державного стандарту освітньої галузі «Математика»; підготовка майбутнього вчителя початкових класів до успішного розв'язання поставлених перед ним завдань навчання молодших школярів математики; оволодіння студентами компетентнісними та особистісно зорієнтованими підходами формування в учнів предметної математичної компетентності.

Основними *завданнями* дисципліни є створення навчального середовища для підготовки професійно зрілого та компетентного вчителя в питаннях методики викладання математики у початкових класах; озброєння студентів основами творчого підходу до навчання дітей молодшого шкільного віку математики; формування у студентів умінь застосовувати теоретичні знання до розв'язування практичних питань; розкриття основних методів, прийомів, засобів організації навчальної діяльності учнів на уроках математики; ознайомлення студентів із сучасними тенденціями розвитку початкової освіти в умовах модернізації її змісту.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: науково-понятійний апарат дисципліни, головні цілі засвоєння учнями освітньої галузі «Математика» в контексті модернізації початкової освіти; завдання, зміст та особливості побудови початкового курсу математики відповідно до вимог Державного стандарту освітньої галузі «Математика»; основні умови створення освітнього розвивального середовища під час навчання математики; специфіку організації виховної роботи на уроках та в позаурочний час; основні вимоги до математичної підготовки учнів початкових класів за роками навчання; особливості календарно-тематичного планування початкового курсу математики та використання сучасних навчальних технологій на уроках математики;

уміти: розробляти уроки та позакласні заходи з математики, продуктивно й нестандартно організовувати процес навчання, виховання і розвитку з метою забезпечення реалізації вимог Державного стандарту освітньої галузі «Математика»; вести обговорення, давати оцінку й самооцінку проведених занять; формувати всі групи загальнонавчальних умінь і навичок молодших школярів у процесі навчання математики; організовувати процес навчання математики на основі активної взаємодії всіх учасників навчального процесу; моделювати та проводити комбіновані уроки математики на основі використання різних навчальних технологій, вести їх обговорення, давати оцінку та самооцінку.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю здійснювати підготовку до уроку (відбір змісту, методів, засобів та організаційних форм навчання – індивідуальних, групових, фронтальних у відповідності з освітніми, виховними та розвивальними завданнями даного уроку за чинними підручниками); володіти прийомами співпраці учнів і вчителя на різних етапах уроку математики; здійснювати контроль навчальних досягнень учнів початкової школи та оцінювання їх згідно з вимогами до усного й писемного математичного мовлення учнів.

ПП 2.08. «Практикум розв'язування задач з математики» (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування практичних умінь майбутнього вчителя початкових класів з методики розв'язування задач.

Основними *завданнями* дисципліни є формування у студентів практичних умінь і навичок з розв'язування різних видів задач, вміння ілюструвати їх зміст; удосконалювати вміння пошуку способів розв'язування задач.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: чинні підручники з математики для початкової школи; види простих і складених задач у підручниках з математики початкової школи, їх розподіл за роками навчання; елементи задач та вимоги до них; методику опрацювання задач різних типів, в тому числі й геометричного змісту; вимоги до підготовки завдань для проведення математичних олімпіад у початкових класах;

уміти: проводити роботу над простими та складеними математичними задачами; установлювати причинно-наслідкові зв'язки і розкривати функціональну залежність між величинами при розв'язуванні простих і складених текстових задач; логічно правильно роздумувати і робити обґрунтовані висновки; розв'язувати задачі усіх видів, передбачених програмою початкового курсу математики; методично правильно вести роботу щодо розв'язання сюжетних задач.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю реалізовувати методику розв'язування простих

і складених текстових задач, задач геометричного змісту; володіти арсеналом методичних прийомів роботи над задачами різних типів; формами та методами організації діяльності дітей під час розв'язування задач на уроці та прийомами співпраці учнів і вчителя на різних етапах розв'язування задач.

ПП 2.09. «Основи природознавства з методикою навчання» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є: озброєння студентів теоретичними знаннями і практичними навичками організації процесу ознайомлення учнів із природою відповідно до концепції сталого розвитку, формування знань щодо змісту, методів і форм ознайомлення учнів із природою, організаційних умов створення осередку природи.

Завданнями навчальної дисципліни є: ознайомити студентів із предметом і завданнями методики навчання природознавства; ознайомити з корекційно-розвивальними, освітніми та виховними завдання викладання природознавства; сформувані знання про принципи навчання природознавства, методи та методичні прийоми навчання природознавства; засвоїти методику організації засвоєння знань та аналіз програм й підручників з природознавства; оволодіти методикою ознайомлення першокласників з природою, вивчення природи в другому класі та вивчення природи в третьому класі; сформувані уявлення про засоби наочності в процесі навчання природознавства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: зміст підручників та програм з природознавства; специфіку й закономірності формування знань, умінь та навичок з природознавства у дітей молодшого шкільного віку; методику формування в учнів уявлень і понять з усіх розділів навчальної програми з природознавства;

уміти: формувати та розвивати природознавчі знання, уміння та навички в учнів; здійснювати розвиток усного та писемного мовлення учнів засобами природознавства.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю до розуміння предмета вивчення дисципліни та розуміння фаху; здатністю застосовувати знання в практичних ситуаціях; здатністю розвивати усне та писемне мовлення учнів засобами природознавства; здатністю навчатися, здійснювати особистий, професійний розвиток та впроваджувати знання в практичну діяльність.

ПП 2.10. «Основи суспільствознавства з методикою навчання» (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: надання студентам ґрунтовних знань щодо методики ознайомлення учнів з суспільством відповідно до змістових ліній освітньої галузі «Суспільствознавство».

Завдання навчальної дисципліни: сприяння розширенню кругозору студентів; формування наукового світогляду; формування професійно-педагогічної культури майбутніх вчителів початкової школи; формування у

студентів навичок проведення уроків і екскурсій, вміння працювати з сучасними програмами, складати річні календарні плани, розробляти плани та конспекти уроків, проводити практичні роботи на уроці та в позаурочний час.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: основні мету, завдання, зміст навчальної дисципліни; зв'язки методики з іншими навчальними дисциплінами; методика реалізації освітньої галузі «Суспільствознавство» в початковій школі; понятійний апарат навчальної дисципліни; процес мотивації і активізації навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів з предмета «Я у світі»; форми контролю і регулювання навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів з предмета «Я у світі»; шляхи підвищення якості навчально-пізнавального процесу з предмета «Я у світі» в світлі сучасних вимог;

уміти: визначити мету та завдання навчальної дисципліни; визначити актуальні проблеми даної методики; узагальнювати, систематизувати, інтегрувати знання різних навчальних дисциплін та використовувати їх у професійній діяльності; професійно формувати понятійний апарат освітньої галузі та вміло його використовувати; ефективно використовувати освітні технології, педагогічні методи та прийоми, засоби навчання в процесі формування суспільствознавчих понять і уявлень, виховання та розвитку школяра; прогнозувати ефективність педагогічного процесу; визначити методи та прийоми проведення уроків залежно від змістових ліній; здійснювати контроль і регулювання навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів з предмета «Я у світі».

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю формувати в учнів соціальну та громадянську компетентності; здатністю прогнозувати, контролювати та регулювати навчально-пізнавальну діяльність молодших школярів з формування первісних основ світогляду; здатністю виховувати свідоме ставлення учнів до довкілля та власного «Я»; плекати систему морально-духовних цінностей; здатністю формувати основи споживчої культури, вміння самостійно приймати рішення щодо власної поведінки; здатністю застосовувати сучасні методи, форми, прийоми організації навчального процесу відповідно до вимог програми «Я у світі».

ПП 2.11. «Методика навчання фізичної культури» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета та завдання дисципліни: формувати в студентів переконання, що рухова активність є генетично обумовленою потребою людини і основою стану здоров'я; оволодіти методикою навчання фізичним вправам школярів I ступеню; використовувати оздоровчий вплив фізичних вправ на стан здоров'я школярів при різних формах організації фізичної реабілітації; оволодіти методами навчання дітей фізичним вправам; творчо реалізувати програму фізичної культури школярів I ступеню.

Студенти повинні знати:

- мету, завдання, зміст фізичного виховання;
- засоби, методи й організаційні форми фізичного виховання;
- систему найпоширеніших науково-методичних положень, що відбивають сучасний стан фізичного виховання та створюють фундамент для подальшого вдосконалення професійної майстерності майбутнього вчителя початкової школи;

- основи навчання руховим діям дітей 6-10 років;
- розвиток рухових якостей та їх характеристики;
- методики побудови занять фізичними вправами;
- оздоровчий вплив фізичних вправ на стан здоров'я школярів при різних формах організації фізичного процесу;
- суб'єктивні та об'єктивні ознаки втоми під час занять фізичними вправами.

Студенти повинні вміти:

- планувати, організовувати та проводити заняття фізичними вправами;
- спостерігати за розвитком фізичного стану дітей 6-10 років;
- проводити виховну роботу;
- визначати й оцінювати фізіологічну криву занять фізичними вправами;

- визначати й оцінювати загальну та моторну щільність занять фізичними вправами;

- застосовувати набуті знання на практиці;
- самостійно працювати з науковою та методичною літературою;
- оцінювати рівень розвитку рухових якостей;
- удосконалювати свою професійну майстерність;
- визначати та оцінювати фізичний стан школярів за зовнішніми ознаками втоми.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток організму осіб молодшого шкільного віку; здатністю дотримуватись етичних та юридичних норм, які стосуються фізичної культури; здатністю відповідати за результати фізичного розвитку та фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку; здатністю застосовувати методи ефективного фізичного виховання; здатністю ефективно використовувати методи, засоби та форми фізичного виховання молодших школярів.

ПП 2.12. «Методика навчання основ здоров'я» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета дисципліни: дати характеристику основних оздоровчих засобів для збереження, відновлення, укріплення та вдосконалення здоров'я та методику навчання основ здоров'я.

Студенти повинні знати:

- визначення понять «здоров'я», «здоровий спосіб життя»;
- методику навчання основ здоров'я з урахуванням вікових особливостей, оздоровчих традицій конкретної території;
- базову та варіативну програми України з основ здоров'я;
- розвиток авторських навчальних програм;
- основні методи лікарсько-педагогічного контролю за станом здоров'я школяра;
- надбання необхідних знань у сфері методики навчання основ здоров'я;
- словесні, наочні, практичні методи навчання основ здоров'я.

Студенти повинні вміти:

- сприяти вихованню в молодших школярів принципів здорового способу життя;
- інтегрувати на практичних заняттях з методики навчання основ здоров'я знання, отримані з психолого-педагогічних, медично-біологічних та інших наук;
- швидко адаптуватися до нової інформації, використовуючи її в навчально-виховному процесі;
- планувати навчальну документацію основ здоров'я, володіти методикою лікарсько-педагогічного контролю за станом здоров'я школяра.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатність аналізувати технології фундаментальних наукових принципів і знань з основ здорового способу життя; здатність використовувати знання, вміння та навички з основ здорового способу життя в роботі з особами різного віку; здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток організму осіб молодшого шкільного віку та його рухові функції; здатність розуміти та пояснювати патологічні процеси, які піддаються корекції заходами здорового способу життя; здатність аналізувати стан здоров'я за суб'єктивними та об'єктивними показниками; здатність аналізувати та змінювати індивідуальний спосіб життя залежно від стану здоров'я.

ПП 2.13. «Трудове навчання з методикою» (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є озброєння студентів теоретичними і практичними навичками навчання учнів закладів початкової освіти ручної праці, розкриття специфіки навчання ручної праці в початковій ланці та озброєння студентів практичними вміннями і навичками з усіх розділів методики викладання ручної праці в школі.

Завданнями навчальної дисципліни є: озброїти студентів теоретичними знаннями основних розділів методики ручної праці; розкрити специфіку розвитку ручної праці дітей в Україні; засвоїти прийоми навчання ручної праці учнів залежно від їх типологічних і індивідуальних особливостей; розкрити психолого-педагогічні основи навчання трудової діяльності

молодших школярів; сформувати вміння виконувати трудові операції, уміння, розробляти та проводити уроки ручної праці та інші форми навчання та позакласної роботи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: завдання трудового навчання й виховання, вимоги до нього; загальні основи сучасного виробництва, художньої промисловості України; мати уявлення про характер праці робітників; майстрів народних промислів, зайнятих обробкою різних матеріалів, виконуючи різні технологічні операції; види різних матеріалів, їх властивості, технологію виготовлення й обробки, застосування; назви інструментів, що використовуються при обробці матеріалів, їх будову, призначення, прийоми користування; правила безпечної праці при обробці різних матеріалів; вимоги до гігієни праці; основи художнього конструювання виробів, конструктивні особливості виготовлення виробів; форми деталей, розгортки, викрійки, креслень виробів об'ємних діючих моделей; види декоративно-ужиткового мистецтва та народних промислів;

уміти: аналізувати навчальні програми, посібники з трудового навчання; роз'яснювати технологію отримання різних матеріалів, їх властивостей і застосування при виготовленні різних виробів; користуючись інструментами для обробки матеріалів виконувати технологічні операції та прийоми; дотримуватись правил безпечної праці й вимог гігієни праці;

читати схеми, креслення виробів, складати схеми, розгортки, виготовляти креслення, ескізи, технічні рисунки та технологічні картки; виконувати трудові прийоми та операції; реалізовувати дидактичні та методичні знання і практичні вміння.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю розробляти заняття з трудового навчання для учнів початкових класів; здатністю враховувати індивідуальні особливості дитячого розвитку у навчанні ручної праці; готовністю виконувати трудові прийоми та операції; готовністю реалізовувати дидактичні та методичні знання і практичні вміння в роботі.

ПП 2.14. «Інформатика з методикою навчання» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування методичної компетенції та культури майбутнього вчителя початкової школи, який зможе організувати урок інформатики у своєму класі, сформованість загальних і конкретних методичних вмінь, що спираються на знання і навички, сформовані при вивченні математики, інформатики, математичної логіки, методів обчислень, педагогіки, психології, філософії, методики навчання математики і пов'язані з навчанням інформатики в системі освіти. *Завданнями* навчальної дисципліни є: забезпечення знаннями та вміннями майбутніх вчителів щодо: тематичного планування; розроблення методики проведення уроків різних типів; добору інтерактивних методів та форм навчання; використання в освітніх цілях ресурсів і послуг глобальної мережі

Інтернет; оцінювання результатів навчання з інформатики; добору та аналізу профільних курсів інформатики відповідно до навчальних завдань конкретного навчального закладу освіти; формування в студентів комп'ютерної грамотності, яка включає знання, вміння і навички розв'язування задач за допомогою комп'ютера; формування і розвиток у студентів інформаційно-комунікаційної компетентності та ключових компетентностей для можливості реалізації творчого потенціалу учнів початкової школи і соціалізації їх у суспільстві.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: психолого-педагогічні аспекти засвоєння предмета; зв'язок шкільного курсу інформатики з інформатикою як наукою і найважливішими галузями її застосування за умов реалізації ідей сучасної системи освіти і задач неперервної освіти; значення та сутність проектування дидактичних моделей, поняття методичної системи навчання, її побудову та реалізацію; зміст державного освітнього стандарту з інформатики, шкільних програм, підручників, навчальних і методичних посібників з інформатики, розуміння закладених у них методичних ідей; *уміти:* свідомо і кваліфіковано використовувати інформаційні технології в професійній діяльності, планувати та реалізовувати творчі методи навчання шкільного курсу інформатики в різних умовах технічного і програмно-методичного забезпечення; пояснити учням мету навчальної діяльності, визначати завдання для її досягнення; аналізувати та підбирати програмне забезпечення для підтримки навчального процесу в молодшій школі; організовувати роботу учнів, співпрацювати у різних групах для виконання комплексних завдань, які вимагають застосування різних компетентностей, готовності до продуктивної праці; застосовувати метод проектів при вивченні матеріалу шкільних курсів математики, інформатики та під час навчально-виховної роботи; організовувати та проводити методичний експеримент; організовувати різні форми позакласної роботи, в тому числі підготовку та проведення олімпіад (зокрема віртуальних).

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатність застосовувати сучасні інформаційні технології і методики для забезпечення якості навчально-виховного процесу освітнього закладу; здатність до раціонального використання засобів сучасних інформаційних технологій та електронного демонстраційного обладнання у своїй майбутній професійній діяльності в навчально-виховному процесі початкової школи для управління навчально-виховним процесом; здатність свідомо і кваліфіковано використовувати інформаційні технології, зміст державного освітнього стандарту з інформатики, шкільних програм, підручників, навчальних і методичних посібників з інформатики; здатність розробляти і реалізовувати з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій культурно-просвітницькі програми, програми роботи класу; здатність формувати і розвивати у учнів початкової школи інформаційно-комунікаційні компетентності та ключові компетентності для реалізації їх творчого потенціалу і соціалізації у суспільстві; усвідомлення

можливостей технологій інформаційного суспільства (мережі Інтернет, сервісів Web 2.0, мобільних телекомунікаційних пристроїв) для розвитку критичного мислення, підтримки креативності та інновацій, обізнаності про відповідальність використання даних і відомостей, що на етичних та правових принципах є доступними; здатність використовувати ІКТ для розвитку критичного мислення, підтримки креативності та інновацій в галузі розвитку ІКТ, відповідного ставлення до доступних даних і відомостей та відповідально використовувати сервіси мережі Інтернет; здатність до фахового зростання в галузі інформаційно-комунікаційних технологій та до виконання ролі фахівця з інформаційно-комунікаційних технологій у педагогічному колективі.

ПП 2.15. «Образотворче мистецтво з методикою навчання» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є: озброєння студентів теоретичними і практичними навичками навчання учнів початкової школи образотворчої діяльності, формування у студентів професійні компетенції з методики викладання образотворчого мистецтва у школі.

Завданнями навчальної дисципліни є: озброїти студентів теоретичними знаннями основ образотворчої діяльності; засвоїти прийоми навчання образотворчої діяльності учнів залежно від їх індивідуальних особливостей; розкрити корекційно-виховну спрямованість навчання образотворчої діяльності дітей початкової школи; ознайомити з комплексом знань про методику викладання образотворчого мистецтва, вмістом програми з образотворчого мистецтва, з особливостями здійснення процесу навчання відповідно до освітньої програми; сформувати професійно-педагогічну позицію, потребу у самовдосконаленні; сформувати освічену, творчу особистість майбутнього фахівця.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: принципи побудови навчальної програми з образотворчого мистецтва; основні положення методики викладання образотворчого мистецтва в початковій школі; принципи, методи, прийоми, організаційні форми уроків образотворчого мистецтва; актуальні технології навчання образотворчому мистецтву, у тому числі ІКТ; рушійні сили і закономірності розвитку особистості; методи стимулювання учнів до активної роботи;

уміти: аналізувати навчальні програми, посібники з образотворчого мистецтва, заняття та уроки з образотворчого мистецтва; розробляти уроки різних видів образотворчого мистецтва (декоративне малювання, малювання з натури, тематичне малювання) для учнів початкової школи; реалізовувати дидактичні та методичні знання і практичні вміння; застосовувати отримані теоретичні загальнопрофесійні знання як базові при освоєнні дисциплін і компетенцій профільної підготовки; використовувати у професійній діяльності інформаційні і комунікаційні технології для вирішення різного виду професійних завдань при роботі з дітьми; застосовувати методи і засоби навчальної роботи для досягнення учнями найкращих успіхів в умовах

диференціації; вибирати найраціональніші види навчальної роботи для всіх і кожного; самоаналізувати педагогічні дії; бачити і розуміти особистість учня, колектив, проникати у приховані резерви розвитку дитини і колективу; створювати атмосферу взаємної довіри, поваги, допомоги, співробітництва та співтворчості; дотримуватись у своїй діяльності професійно-педагогічних етичних норм.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю розробляти уроки з образотворчої діяльності для дітей молодшого шкільного віку; готовністю реалізовувати дидактичні та методичні знання і практичні вміння в роботі педагогічних закладів; здатністю використовувати знання з теоретичних питань методики викладання образотворчого мистецтва; готовністю використовувати різні принципи, методи, прийоми, організаційні форми уроків образотворчого мистецтва.

ІІІ 2.16. «Музичне мистецтво з методикою навчання» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є теоретична і практична підготовка майбутніх вчителів початкових класів щодо методики ознайомлення учнів з музичним мистецтвом відповідно до Державних стандартів освітньої галузі «Мистецтво», формування професійної компетенції в галузі музичного виховання.

Завданнями навчальної дисципліни є: *методичні*: формувати в майбутніх педагогів загальноосвітньої школи функціональні та спеціальні систематизовані знання і вміння у галузі теорії і практики музичного виховання учнів у сучасних умовах; наповнювати зміст музичного виховання культурно-історичними надбаннями українського народу; *пізнавальні*: озброїти майбутніх спеціалістів практичними вміннями проведення музично-виховної роботи в школі; усвідомити теоретичні основи навчання, освіти й виховання; *практичні*: забезпечити професійну готовність майбутнього педагога до здійснення морального й естетичного виховання учнів засобами музичного мистецтва, а саме: виховувати культуру спілкування; залучати до творчості в різних видах педагогічної діяльності з музичного виховання; розвивати національну музичну духовно-практичну активність, зокрема, уміло підбирати методи, засоби, форми навчання учнів, забезпечувати розвиток їхніх творчих можливостей, здібностей.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: дидактичні основи музичного виховання в початковій школі; зміст і методику музичного виховання у початкових класах; концептуальні засади сучасної системи музичного виховання дітей; структуру програми з музичного мистецтва для учнів 1-4 класів; специфіку уроку музичного мистецтва, його типи, вимоги до проведення; суть поняття «музична культура особистості»; особливості музичного розвитку учнів початкових класів; психологічні основи музичного сприймання, специфіку його прояву в дітей молодшого шкільного віку; методологію здійснення педагогічного

керівництва музичною діяльністю на уроці; виховні й освітні функції музичного мистецтва; мету, завдання, головні принципи програми «Музичне мистецтво»; сучасні вимоги до уроку музичного мистецтва в школі; методiku проведення слухання-сприймання музики; прийоми формування вокально-хорових навичок; етапи роботи над піснею; специфіку застосування на уроці музично-ритмічних рухів; класифікацію дитячих музичних інструментів і особливості освоєння гри на них; види музично-творчої діяльності, методи активізації музичного розвитку; форми позакласної та позашкільної роботи з музичного розвитку учнів; вікові особливості музичного розвитку школярів і критерії оцінювання на уроці музичного мистецтва; *уміти*: аналізувати сучасний стан музично-виховної роботи з дітьми; характеризувати теми уроків музичного мистецтва; оцінювати рівні розвитку музичної культури особистості; планувати, структурувати урок музичного мистецтва; розкривати психологічні механізми музичного сприймання; складати план-конспект проведення уроку музичного мистецтва; аналізувати музичні твори з програми «Музичне мистецтво» (початкові класи); формувати вокально-хорові навички в дітей; застосовувати на практиці різноманітні прийоми вивчення пісні; проводити слухання музики, використовуючи методи активізації музичного сприймання; здійснювати педагогічне керівництво процесом гри на елементарних музичних інструментах; розвивати в школярів музично-ритмічне чуття; забезпечувати музично-творчий розвиток учнів через комплекс ритмічних і мелодичних імпровізацій.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю творчо застосовувати отримані знання на практиці; вільно орієнтуватися в змісті теорії викладання уроків музики; установлювати зв'язку між різними елементами змісту даного курсу з іншими дисциплінами; здійснювати самостійний пошук, синтез й аналіз знань по теорії викладання музики; встановлювати взаємозв'язки між різними формами організації процесу навчання музичного мистецтва в початкових класах; визначати макроструктуру уроку в конкретних педагогічних ситуаціях, його тип; розробляти методiku організації і проведення уроків музичного мистецтва всіх типів; написати їх детальні конспекти.

ПП 2.17. «Каліграфія (графіка письма)» (120 год, 4 кредити ЄКТС)

Мета вивчення навчальної дисципліни: озброїти майбутніх вчителів початкових класів методами та прийомами навчання каліграфічного письма учнів початкової школи, формувати вміння каліграфічного письма в майбутніх учителів початкової школи.

Завдання навчальної дисципліни: розкрити методи та технології сучасного уроку письма, оволодіти критеріями й вимогами до каліграфічного написання літер, професійними навичками каліграфічного письма, технікою письма крейдою по дошці, методикою поетапного формування навичок письма в молодших школярів, методикою проведення каліграфічних хвилинок у 2-4 класах.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: історію становлення і розвитку письма, становлення каліграфічного письма в історичному аспекті; гігієнічні вимоги під час письма; фізіологічні особливості набуття графічних навичок молодшими школярами; зміст, методи, прийоми, принципи, засоби, форми навчання, якими повинен володіти вчитель для навчання письма молодших школярів; структуру уроків письма; етапи оволодіння графічними навичками; вимоги до каліграфічного письма; вимоги до списування; вимоги до письма педагога; елементи літер, їх написання; порядок коментування під час написання літери; відривне і безвідривне написання слів (відповідно до етапу навчання письма); підготовчі вправи до письма в системі уроків навчання письма; особливості письма «під такт»; методику роботи над записом речення, слова, складу;

вміти: каліграфічно писати крейдою по дошці, у зошиті; визначати мету і завдання уроків письма; складати конспекти уроків з письма; володіти методикою навчання написання літери, проведення каліграфічних хвилинок у 2-4 класах.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: володіння базовими знаннями з методики навчання української мови в початковій школі; вміння здійснювати навчальну діяльність, ефективно і гнучко використовувати педагогічні технології, форми, методи, прийоми і засоби під час уроків письма; здатність використовувати засвоєні знання, навчальні вміння для формування в учнів навичок каліграфічного письма; володіння методами, прийомами і засобами формування у молодших школярів навичок правильного каліграфічного письма; ефективна організація та проведення уроків письма; здатність на уроках письма застосовувати альтернативні педагогічні технології та сучасні методики навчання; наявність стилю педагогічної інноваційної діяльності; вміння здійснювати особистісно орієнтовану взаємодію з учнем; готовність майбутнього педагога розробляти плани-конспекти і проводити уроки письма, виявляючи власну творчість.

ПП 2.18. «Іноземна мова (друга)» (180 год., 6 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: сформувати іноземну мовну компетентність студентів, розвинути навички ефективного спілкування в професійному середовищі.

Завдання навчальної дисципліни: формування необхідної комунікативної спроможності в сферах професійного та ситуативного спілкування в усній та письмовій формах, навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що обумовлена професійними потребами; оволодіння новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: лексику розмовних тем, які вивчаються протягом року та граматичний матеріал в обсязі, передбаченому програмою курсу;

уміти: висловлювати свою думку в бесіді за темою, користуючись новими лексичними одиницями, розуміти іншомовний текст з 30% незнайомих слів та висловлювати свою думку в письмовій формі. При цьому студенти повинні враховувати, що під час своєї майбутньої професійної діяльності їм доведеться перекладати з іноземної та на іноземну мову, користуючись знаннями, отриманими протягом вивчення курсу.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: мовна компетенція: засвоєння фонетичного, граматичного, лексичного матеріалу в межах передбаченої програмою тематики, необхідного для реалізації комунікативного наміру у відповідних сферах і ситуаціях спілкування, розвитку уміння та навичок читання адаптованих та оригінальних текстів, здатності точно й адекватно розуміти текст; мовленнєва компетенція: розвиток умінь і навичок монологічного, діалогічного та писемного мовлення, формування у студентів релевантної комунікативній ситуації мовленнєвої поведінки, формування уміння сприймати та розуміти монологічні та діалогічні висловлювання носіїв мови в межах соціально-побутової, сімейної, соціально-культурної тематики в середньому темпі мовлення; лінгвосоціокультурна компетенція: оволодіння лінгвокраїнознавчими, соціокультурними і соціально-психологічними навичками, знаннями та вміннями, які забезпечують здатність та готовність особистості до міжкультурного діалогу; формування толерантності; комунікативно-професійна компетенція: формування елементарних навичок комунікативної поведінки у сфері професійного спілкування (відповідно до сфери спілкування).

ПП 2.19. «Педагогіка сімейного виховання» (120 год, 4 кредити ЕКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є розкриття сучасних наукових уявлень про доцільні шляхи і засоби сімейного виховання дітей та формування у студентів психолого-педагогічних основ сімейного виховання, розвиток умінь і навичок консультування батьків з питань сімейної педагогіки.

Завдання дисципліни: ознайомити студентів з теорією виховання та показати її важливе місце і роль в педагогічній науці; навчити студентів визначати місце індивідуального виховання в сім'ї в сучасній освітній системі, формувати вміння аналізувати та оцінювати виховний потенціал, діагностувати психолого-педагогічні основи сімейного виховання.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати: соціально-виховні функції сім'ї в суспільстві, типологію сімей; механізми соціалізації дітей у різних типах сімей; напрями соціально-педагогічної допомоги сім'ям різних типів; типові помилки сімейного виховання; види сімейних конфліктів та шляхи їх подолання; методи та форми взаємодії соціального педагога із сім'єю; особливості сімейного виховання; особливості виховання культури поведінки в дітей у громадських

місцях, на природі, дома, у гостях, під час приймання гостей; методику загартування і фізичного виховання дітей у сім'ї;

вміти: застосовувати методи діагностики сімей вихованців, вивчати особистість дитини, використовувати отримані результати у виховній роботі з нею; консультувати з проблем сімейного виховання; розробляти режим дня для дітей різних вікових груп; розробляти сценарій сімейного свята; допомагати батькам у підготовці дитини до навчання в школі; організовувати дозвілля дітей різного віку; здійснювати просвітницьку роботу серед батьків.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: діагностико-прогностична компетентність: здатність використовувати різноманітні методи діагностування сімей; здатність визначати рівень розвитку дітей, стан педагогічного процесу і завдання освітньо-виховної роботи; організаційно-педагогічна компетентність: здатність аналізувати життєві ситуації з подальшим визначенням варіантів поведінки батьків та дітей; здатність створювати та випробовувати на практиці стратегії виховного впливу, які визначаються потребами родини та громади; комунікативна компетентність: здатність взаємного орієнтування і узгодження дій для організації спільної результативної діяльності; просвітницька компетентність: здатність здійснювати психолого-педагогічну просвіту батьків дітей.

ПП 2.20. «Організація роботи асистента учителя в інклюзивному класі» (180 год., 6 кредитів ЄКТС)

Мета вивчення дисципліни – надання базових знань студентам з питань інклюзивного навчання, інвалідності, застосування різноманітних навчальних стратегій, пов'язаних з конкретними особливостями учнів, ролі та місця асистента вчителя під час роботи з учнями з особливими освітніми потребами.

Завдання курсу: систематизувати знання щодо теоретичних питань інвалідності та пов'язаних з цим досліджень конкретних особливостей осіб з інвалідністю у сфері освіти; систематизувати знання щодо чинної нормативної бази що стосується інклюзивної освіти та кваліфікаційних вимог асистента вчителя; сформувати комплексне уявлення про особливості процесу інклюзивного навчання та ролі в ньому асистента вчителя; сформувати у студентів навички надання підтримки учням з особливими потребами під час проведення навчальних видів діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:
знати: філософію та освітні поняття, пов'язані з освітою учнів з інвалідністю/особливими потребами; законодавчо-нормативне забезпечення посади «асистент вчителя» та процесу впровадження інклюзивного навчання; різноманітні навчальні стратегії, пов'язані з конкретними особливостями дітей з інвалідністю/особливими потребами; кваліфікаційні вимоги та особливості роботи асистента вчителя під час роботи з учнями з інвалідністю/особливими потребами; методи надання допомоги вчителям, які працюють в інклюзивному класі, у підготовці навчального матеріалу; методи

безпечної практики роботи та реакції на непередбачені ситуації у міру їх виникнення; методи планування навчальної діяльності під керівництвом вчителя.

вміти: використовувати нормативну базу, яка регулює забезпечення права на освіту осіб з інвалідністю/особливими потребами та питання впровадження інклюзивного навчання; застосовувати різноманітні навчальні стратегії, пов'язанні з особливостями дітей з інвалідністю/особливими потребами; надавати допомогу вчителю у впровадженні індивідуальних навчальних планів, оцінювання потреб учнів, моніторингу прогресу; використовувати навички роботи у команді фахівців по впровадженню інклюзивного навчання; працювати зі спеціальними засобами, обладнанням та технологіями, сприяти роботі учнів з цими засобами та обладнанням, а також забезпечувати дотримання правил безпеки роботи; взаємодіяти з персоналом навчального закладу, батьками дітей, фахівцями у такий спосіб, який сприяв би розвитку позитивних взаємовідносин; застосовувати стратегії, спрямовані на розвиток впевненості учнів у власних силах та їх самостійності.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю аналізувати складні педагогічні ситуації, осмислювати практику та контексти; здатністю до рефлексії; створювати рівноправний і справедливий клімат у класі, де навчається дитина з особливими потребами, що сприяє вихованню всіх дітей; вмінням аналізувати освітній процес з позиції коефіцієнту корисної дії всіх його складових; вмінням використовувати навички планування діяльності асистента учителя; здатністю розуміти та уміло використовувати адаптації та модифікації у освітньому процесі; здатністю описувати, аналізувати та критично оцінювати нововведення в освітній процес інклюзивного класу/групи, знаходити шляхи усунення певних суперечностей у методиці викладання дисципліни; здатністю шляхом самостійного навчання освоїти нові сфери, такі як: спеціальна педагогіка, спеціальна психологія; вміння працювати в команді супроводу дитини з особливими освітніми потребами.

3.ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ВД 3.01 «Методика навчання іноземної мови» (180 год., 6 кредитів ЄКТС)

Мета курсу – забезпечити основи теоретичної та практичної підготовки студентів до викладання іноземної мови у школі.

Завдання курсу: сформувати у студентів знання теоретичних основ навчання іноземних мов і усвідомлення комплексного і прикладного характеру методики як науки; ознайомити студентів з історією розвитку методики, найвідомішими у сучасному світі методичними системами, підходами і тенденціями навчання іноземних мов; сформувати у студентів на основі засвоєних теоретичних знань професійно-методичні вміння вчителя

іноземних мов: уміння планувати і організовувати навчальний процес; аналізувати і оцінювати навчальні матеріали; визначати шляхи виховання і розвитку учнів засобами іноземної мови; визначати і застосовувати методи, форми, прийоми і засоби навчання і контролю відповідно до умов і цілей навчання; розвивати творче методичне мислення студентів під час розв'язання різноманітних практичних завдань. залучати студентів до прочитання і опрацювання науково-методичної літератури з метою самовдосконалення і постійного підвищення методичної компетенції; озброїти майбутніх спеціалістів методичною термінологією і навичками її доцільного вживання у процесі аналізу уроків колег і власної діяльності, у виступах на методичних конференціях.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*: основні поняття і категорії методики навчання іноземних мов; навчально-методичні комплекси з іноземних мов; теорію вправ для навчання іноземних мов; сучасні підходи до формування в учнів іншомовної комунікативної компетенції; інноваційні методичні технології навчання іноземних мов; форми, види і способи контролю і оцінювання рівня сформованості мовних, мовленнєвих, лінгвосоціокультурної і навчально-стратегічної компетенції; основні організаційні форми реалізації навчально-виховного процесу з навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів; основи планування навчально-виховного процесу з іноземної мови у початковій школі;

вміти: визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, методи і прийоми навчання іноземних мов; аналізувати, обирати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси з іноземних мов; аналізувати, обирати й ефективно використовувати вправи різних типів і видів; формувати в учнів іншомовну комунікативну компетенцію; використовувати у процесі формування іншомовної комунікативної компетенції інноваційні методичні технології; контролювати і оцінювати рівень сформованості всіх складників іншомовної комунікативної компетенції; планувати й реалізовувати різні форми організації навчально-виховного процесу з іноземної мови в початковій школі.

ВД 3.02 «Політологія» (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Мета навчального курсу: засвоєння студентами основних категорій та закономірностей світового політичного процесу і сучасного етапу політичного життя України, вміння правильно застосовувати свої знання в політичному житті, грамотно оцінювати політичні факти, вільно орієнтуватися в структурі політичної системи України та її реформуванні на сучасному етапі.

Завдання навчальної дисципліни: надання студентам систематизованих знань щодо політичної науки, виховання у них високого рівня політичної свідомості та поважного ставлення до Конституції України, законів України. Студенти повинні оволодіти певною сумою знань та уявлень про створення та розвиток України та реформування сучасної політичної системи України.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: об'єкт, предмет і метод політології, володіти її понятійно-категоріальним апаратом; світові і вітчизняні політологічні школи, концепції і напрямки; політичні феномени і цінності: політична діяльність, політичний процес, політична влада, політичний режим, політична система, політичне лідерство, політичний конфлікт, політична культура, демократія, консенсус, громадянське суспільство; основні політичні партії, громадські організації та рухи; суть і функції держави в політичній системі суспільства;

вміти: розпізнавати різні види владних відносин, специфіку політичної влади, її сутність, структуру, характерні ознаки і функції; орієнтуватися в проблемах поділу влади, формах державного устрою і формах державного правління; розпізнавати прояви прямої і представницької демократії, сприяти їх утвердженню в сучасному українському суспільстві; формувати і відстоювати свою життєву (політичну) позицію, чітко розуміти свої громадянські права, свободи і обов'язки, відстоювати принципи громадянського суспільства і правової держави; давати раціонально-критичну оцінку діям різних політичних партій і лідерів з позицій загальнонаціональних інтересів; орієнтуватися в міжнародному політичному житті, геополітичній обстановці, мати уявлення про місце і статус України в сучасному світі; об'єктивно і критично оцінювати життєво важливу соціальну інформацію; готувати повідомлення на політичну тему, брати участь в політичних дискусіях, передвиборчих кампаніях, масових і групових політичних опитуваннях; жити в умовах політичного плюралізму, формувати культуру опозиції, вносити посильний вклад в гармонізацію людських, міжнаціональних, міжпартійних відносин.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: використовувати теоретичні знання на практиці; здійснювати коректний аналіз та оцінку політичної ситуації; грамотно висловлювати власну політичну позицію у різних формах політичної участі; ефективно протистояти політичним маніпуляціям та зловживанням влади з боку інших осіб; вміти прогнозувати хід політичних подій опираючись на досвід минулого; використовувати власні знання для досягнення поставлених цілей.

ВД 3.03 «Основи педагогічної майстерності» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх вчителів потреб професійно розвиватися, саморозвиватися і самовдосконалюватися; максимально повно проявляти свій індивідуальний потенціал, творчо його самореалізовувати у професійній діяльності з метою забезпечення високого кінцевого результату, здібності до імпровізації, педагогічного артистизму.

Завданнями навчальної дисципліни є: *пізнавальні*: розвивати у майбутніх вчителів уявлення про педагогічну діяльність, створювати умови для формування у майбутніх вчителів гуманної позиції в розуміння мети,

завдань власної педагогічної діяльності; *методичні*: ознайомлення майбутніх вчителів початкових класів з напрямками цілеспрямованого професійного творчого вдосконалення, широко використовуючи психологічний інструментарій, та відповідні методи діагностики; *практичні*: формування професійно-педагогічних умінь майбутніх учителів початкових класів.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати: педагогічну культуру, культуру мовлення та культуру взаємодії; техніку мовлення, та невербального спілкування; основи такту, уваги та спостережливості учителя; основи творчості та мистецтва; елементи акторської та режисерської майстерності;

уміти: доцільно використовувати засоби невербального спілкування (жести, міміку, пантоміміку, візуальний контакт) та різноманітні методи і прийоми словесного впливу; використовувати інтерактивні методи, форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів; детально аналізувати роботу вчителя та класного керівника в різноманітних ситуаціях і поведінку учнів, аналізувати педагогічні конфлікти та обирати ефективні шляхи їх розв'язання, тощо.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатність оцінювати власний рівень готовності до педагогічної діяльності, проектувати шляхи свого професійного зростання та саморозвитку; вміння пояснювати сутність і доцільність педагогічної уваги, її перебігу на різних етапах уроку, здатність мобілізувати своє творче робоче самопочуття; самостійно оцінювати власну зовнішню виразність, здійснювати доцільне невербальне самовираження, читати невербальну інформацію; вміння розвивати техніку усного мовлення (якості голосу, інтонацію, дикцію, темпоритм), розпізнавати та аналізувати стилі педагогічного спілкування; вміння організовувати власне педагогічне спілкування; вміння використовувати прийоми педагогічної взаємодії у спілкуванні, визначати зміст переконуючого впливу, застосовувати різні види і форми прямого й опосередкованого навіювання; здатність здійснювати активне слухання; вміння організовувати педагогічну взаємодію у процесі бесіди з учнями початкових класів та їх батьками з дотриманням вимог педагогічного такту; вміння моделювати педагогічно доцільне розв'язання педагогічної задачі, здатність знаходити оптимальну стратегію взаємодії у конфліктній ситуації, встановлювати з учнями початкових класів психологічний контакт на уроці, активізувати їх пізнавальну діяльність; вміння аналізувати власну діяльність з погляду її педагогічної доцільності.

ВД 3.04 «Етика» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: формування теоретичних основ розуміння сучасних філософсько-антропологічних та етичних проблем; розвиток здібностей до морального міркування; створення світоглядних запобіжники етичному скептицизму та релятивізму; сприяння розвитку відповідального мислення та формування уміння орієнтуватися у світі людських відносин з позицій гуманізму.

Завдання навчальної дисципліни: з'ясування необхідного і загального у багатоманітності виявів моралі та визначення її сутності; обґрунтування ідеалів, орієнтуючись на які можна критично оцінити існуючу мораль і запропонувати нові досконаліші моральні орієнтири; аналіз суміжних проблем, зокрема питання походження моралі, виникнення й розвитку етичної теорії, що є необхідною умовою з'ясування сутності та історичних перспектив моралі; засвоєння фундаментальних вихідних положень етики як основи відношення до способу життя, що сприяє моральному вдосконаленню людини.

У результаті вивчення дисципліни «Релігієзнавство» студенти повинні:

знати: проблематику, завдання та функції моралі як соціального явища; зміст головних етичних категорій та понять; специфіку етичного пізнання; методику морально-етичного аналізу актуальних соціально-особистісних проблем; історію вітчизняної і зарубіжної етики та філософії моралі; основні положення фундаментальних етичних концепцій;

вміти: вести етичний дискурс; володіти методами та принципами етичного мислення; застосовувати морально-етичні норми і принципи при вирішенні щонайширшого кола проблем: від соціально-політичних до екзистенціально-особистісних.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: спроможністю до формулювання та узгоджування власних індивідуально-особистісних сенсожиттєвих орієнтацій із загальними вимогами суспільства; здатністю до особистісного зростання через моральне самовдосконалення; здібністю до володіння культурою поведінки; здатністю усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії та наявністю нетерпимого ставлення до проявів корупції.

ВД 3.05 «Основи інклюзивної педагогіки» (180 год., 6 кредитів ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є: формування в студентів систематизованих уявлень про теоретичні, нормативно-правові засади впровадження інклюзивної форми навчання, особливості організації, проблеми і перспективи проектування інклюзивного освітнього середовища для дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

Завданнями навчальної дисципліни є: ознайомити студентів із ключовими поняттями та термінами інклюзивної педагогіки; сформувати у студентів усвідомлене розуміння основних положень інклюзивної освіти; сформувати знання про змістовне та методичне забезпечення якісної інклюзивної освіти осіб із порушеннями психофізичного розвитку різних нозологій; забезпечити досконале володіння стратегіями інклюзивного навчання та взаємодії педагогів із батьками дітей з особливими потребами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: ключові поняття та терміни інклюзивної освіти; змістове та методичне забезпечення якісної інклюзивної освіти осіб із порушеннями психофізичного розвитку різних нозологій; основний зміст, структуру,

напрями, специфіку діяльності вчителя початкової школи загальноосвітнього навчального закладу з організації та впровадження інклюзивного навчання; науково обґрунтовані методи і сучасні технології в організації власної професійної діяльності; особливості взаємодії вчителя зі спеціалістами інших служб в системі інклюзивного навчання;

уміти: використовувати теоретичні знання і практичні уміння, отримані під час вивчення різних навчальних дисциплін психолого-педагогічного спрямування, при організації корекційного супроводу дітей з психофізичними порушеннями в умовах інклюзивного навчання; працювати з нормативно-правовими джерелами в галузі інклюзивної освіти; створювати сприятливі умови для взаємодії дітей з особливими потребами з усіма учасниками навчально-виховного процесу в умовах інклюзивного навчання.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю розуміти високу соціальну значущість професії, відповідально і якісно виконувати професійні завдання, дотримуючись принципів професійної етики; здатністю брати участь у міждисциплінарній та міжвідомчій взаємодії спеціалістів у вирішенні професійних завдань у галузі психолого-педагогічної діяльності з метою формування системи позитивних міжособистісних стосунків, психологічного клімату та організаційної культури в освітньому закладі; здатністю організовувати міжособистісні контакти, спілкування дітей з порушеннями психофізичного розвитку та їх ровесників у процесі внутрішньої інтеграції, спільну діяльність дітей та дорослих, спільну та індивідуальну діяльність дітей відповідно до вікових норм їх розвитку.

ВД 3.06 «Правознавство» (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування знання та розуміння законодавства України; переконаності щодо ефективності права як засобу регулювання суспільних відносин; звички вчиняти дії відповідно до приписів правових норм; вміння використовувати у практичній діяльності правові знання, реалізовувати та захищати свої суб'єктивні права і законні інтереси, виконувати юридичні обов'язки.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни є: формування правового світогляду майбутніх фахівців, вироблення системи правових уявлень, переконань та навичок правомірної поведінки, збагачення теоретичних уявлень про поняття та категорії, які використовує правова наука.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати: основні положення та важливість інститутів конституційного, адміністративного, цивільного, сімейного, трудового, кримінального права; особливості розвитку державних і правових інститутів в Україні; понятійно-категоріальний апарат правової сфери; Конституцію України, закони та підзаконні нормативно-правові акти, які стосуються програми навчальної дисципліни «Правознавство»;

уміти: давати наукове тлумачення основним поняттям та категоріям різних галузей права; трактувати основні правові поняття, аналізувати

соціально-значущі проблеми і процес їх правового вирішення; визначати основні ознаки та принципи правосуддя та судочинства в Україні; характеризувати ознаки правоохоронної та правозахисної діяльності.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю використовувати на практиці знання з питань державно-правового життя в сучасній Україні; здатністю виявляти високу правову культуру, професійну етику, глибоку повагу до права і соціальних цінностей, гарантії забезпеченні прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина; здатністю кваліфіковано використовувати методи права в різних видах професійної діяльності; здатністю в усному та письмовому вигляді правильно (логічно) висловлювати або оформлювати правові явища та процеси.

ВД 3.07 «Розмовна практика з іноземної мови» (150 год., 5 кредитів ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни: сформувати мовленнєву компетентність майбутніх вчителів початкової школи, розвинути навички ефективного спілкування іноземною мовою у професійному середовищі.

Завдання навчальної дисципліни: формувати вміння спілкуватися в усній формі (діалогічній, полі логічній) відповідно до професійних ситуацій; розвивати комунікативні навички культурологічного характеру, а також практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, професійного перекладу та ін.); удосконалювати і розширювати професійний лексикон; формувати навички аналітичного і пошукового читання.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: лексику розмовних тем, які вивчаються протягом року та граматичний матеріал в обсязі, передбаченому програмою курсу; основні терміни, що відносяться до тем змістових модулів; особливості артикуляції і наголошення, а також специфіку синтаксичних конструкцій;

уміти: висловлювати свою думку в бесіді за темою, користуючись новими лексичними одиницями, розуміти іншомовний текст з 30% незнайомих слів та висловлювати свою думку в письмовій формі; поєднувати знання фундаментальних медичних дисциплін та загальні знання під час дискусій іноземною мовою на професійну тематику; створювати усну (письмову) презентацію іноземною мовою за спеціальністю; будувати діалоги за змістом професійного (педагогічного) тексту та озвучувати їх.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: *світоглядна* (цілісне уявлення про майбутню професію: здатність до соціальної, професійної, науково-дослідної діяльності; спроможність працювати в колективі з урахуванням різних світоглядних позицій); *комунікативна* (прагнення до вияву та розвитку комунікативних здібностей; позитивна внутрішня мотивація до міжособистісної комунікації; знання соціопсихологічних основ комунікативної взаємодії); *мовна* (засвоєння фонетичного, граматичного, лексичного матеріалу в межах

передбаченої програмою тематики, необхідного для реалізації комунікативного наміру у відповідних сферах і ситуаціях спілкування, розвитку уміння та навичок читання адаптованих та оригінальних текстів, здатності точно й адекватно розуміти текст); *мовленнєва* (розвиток умінь і навичок монологічного, діалогічного та писемного мовлення, формування у студентів релевантної комунікативної ситуації мовленнєвої поведінки, формування уміння сприймати та розуміти монологічні та діалогічні висловлювання носіїв мови в межах відповідної тематики, здатність до використання засобів сучасних інформаційних технологій під час спілкування іноземною мовою та передачі інформації).

ВД 3.08 «Формування життєвої компетентності молодших школярів» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою навчальної дисципліни є набуття студентами знань щодо методологічних основ формування ключових життєвих компетентностей молодших школярів.

Завданнями навчальної дисципліни є: розширення і закріплення теоретичних знань у студентів, формування їхніх умінь та навичок щодо створення умов для формування життєвої компетентності дітей; набуття студентами здатності використовувати набуті знання, вміння, навички задля досягнення позитивних результатів у процесі формування життєвої компетентності дітей.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: сутність та зміст компетентнісного підходу в освіті; основи педагогіки життєтворчості; педагогічні умови щодо організації взаємодії дітей у конкретному соціальному середовищі, спрямованих на розвиток їх життєвої компетентності; методи і засоби упровадження педагогічних умов формування життєвої компетентності дітей у практику роботи навчальних закладів;

вміти: організовувати соціально-рольову, оцінно-рефлексивну діяльність дітей в спеціально створеному проблемному розвивальному середовищі, що ініціює формулювання ними проблем та їх самостійне розв'язання; залучення дітей до найважливіших сфер життєдіяльності («Природа», «Культура», «Люди», «Я сам» тощо); стимулювання та надання можливості дитині проявляти самостійність і активність, урахувавши її індивідуальні особливості.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю до цілеспрямованого застосування комплексу форм організації, методів і засобів навчання, що сприяють формуванню життєвої компетентності дітей; здатністю до забезпечення єдності вимог педагогів і батьків у процесі формування життєвої компетентності дітей; здатністю до реалізації педагогічних основ формування життєвої компетентності дітей як єдиного процесу нерозривно пов'язаних у своєму функціонуванні складових, які мають відповідні залежності.

ВД 3.09. «Література, культура країни, мова якої вивчається» (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Метою викладання навчальної дисципліни «Література, культура країни, мова, якої вивчається» є розширення світогляду студентів, а також формуванню країнознавчої компетенції майбутніх вчителів щодо країни, мова якої вивчається. Країнознавчі реалії, які передають особливості економіки, культури, побуту, звичаїв, етикету є невід'ємною частиною загального словникового складу іноземної мови. Вивчення навчальної дисципліни «Література, культура країни мова, якої вивчається» повинне забезпечити студента основними лінгвістичними та країнознавчими знаннями та вмінням користуватись матеріалом.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Література, культура країни мова, якої вивчається» є: ознайомити студентів з історичними та соціально-культурними аспектами розвитку Об'єднаного Королівства Великої Британії та Ірландії та Сполучених Штатів Америки; ознайомити студентів з екстралінгвістичними явищами, які мають вплив на розвиток англійської мови; сформувати у студентів навички аналітичного мислення, що сприятиме висловлюванню власної думки про ті чи інші події, що відбуваються у країні, мова якої вивчається; домогтися розуміння країнознавчого тексту як особливої єдності, знання функціонального стилю; сформувати вміння висловлювати свою думку і доводити її, формулювати і розв'язувати науково-дослідницькі проблеми.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: мовні одиниці, які найбільш яскраво відображають національні особливості культури народу-носія мови: реалії, характерні для однієї культури і відсутні в іншій, конотативну лексику, фонову лексику (позначення предметів і явищ, які мають аналоги в різних культурах, але відрізняються національними особливостями функціонування, форми, призначення предметів); основні факти, події, реалії, чинники та тенденції розвитку суспільства країн; твори видатних митців, звичаї, сучасні досягнення в науці, молодіжні організації.

вміти: використовувати політичну, економічну та геополітичну лексику, читати і перекладати оригінальні тексти та аналізувати тексти, висловлювати власну думку з приводу тих чи інших подій у суспільстві, базуючись на здобутих знаннях; вести бесіду та висловлювати власну думку щодо певних історико-політичних процесів у Сполучених Штатах та Великобританії; розпізнавати особливості американської англійської мови та британської англійської мови; здійснювати адекватний переклад текстів, які містять культурно марковані одиниці; ефективно презентувати результати проведеного дослідження та висновки.

ВД 3.10. Основи ритміки та хореографії з методикою навчання (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є: підготовка студентів до оволодіння основами хореографічної майстерності, методикою навчання

рухів, постановкою хореографічних номерів у початкових класах; засвоєння методичних і практичних основ музичного виховання дітей молодшого шкільного віку, закономірностей процесу їх музичного розвитку, умов організації музично-педагогічної роботи з дітьми.

Завданнями навчальної дисципліни є: формування в майбутніх вчителів початкової школи світоглядну, моральну й художньо-естетичну цілісну систему знань щодо поняття музичної культури в сучасних умовах; наповнювання змісту музичного виховання студентів культурно-історичними надбаннями українського народу; оволодіння методикою навчання музично-ритмічних рухів дітей початкових класів; залучання студентів до творчої діяльності в різних видах педагогічної діяльності з музичного виховання в початкових класах; формування у студентів необхідних практичних умінь й навичок музично-ритмічних рухів; формування у студентів художньо-естетичного смаку через танець та творчу діяльність.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: завдання та вимоги до музичних занять, їх організацію; характер та будову музичного твору, засоби музичної виразності; класифікацію, характеристику та назви основних рухів українських танців, основні назви рухів бального та історично-побутового танцю; музично-ритмічні рухи для дітей кожного класу початкової школи; зміст та методику проведення занять з ритміки та хореографії у початкових класах школи; правила безпеки при проведенні занять з ритміки та хореографії у школі;

уміти: виконувати основні позиції та положення класичної хореографії; виконувати основні рухи і композиції українського, білоруського, молдавського та інших народних танців; рухи танців бальної і сучасної хореографії, історично-побутового танцю; записати композицію танцю та скласти сюжетно-образну драматизацію; методично правильно та кваліфіковано проводити заняття з ритміки та хореографії у початкових класах школи, реалізуючи принципи музично-ритмічного навчання при використанні різних форм і методів навчання; складати плани-конспекти занять з хореографії, написання сценаріїв до свят і тематичних концертів; дотримуватись правил безпеки і вимог гігієни.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатність створювати танцювальні номери, імпровізувати; здатність планувати роботу з організації танцювальної творчості учнів початкової школи; здатність включати хореографічні твори в інші напрямки навчально-виховної роботи з дітьми; здатність використовувати різні методи і прийоми ознайомлення учнів початкових класів із хореографічними творами; здатність до аналізу хореографічних творів для дітей.

ВД 3.11 «Іноземна мова фахового спрямування» (150 год., 5 кредитів ЄКТС))

Метою вивчення навчальної дисципліни є розвиток комунікативних навичок та формування у студентів знань з англійської мови професійного

спрямування, а також надання інформації щодо основ пошуку роботи та проведення самопрезентації.

Завданнями навчальної дисципліни є: надання студентам знань і практичних навичок з основ спілкування англійською мовою за фахом; ознайомлення студентів з навичками пошуку роботи, правилами написання резюме для подальшого полегшення їх працевлаштування за спеціальністю.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: звуки та звукоутворення англійської мови, правила читання голосних звуків; ритм англійської мови; рід та число іменників; значення та синтаксичні функції дієслова; модальні дієслова; невизначений та визначений артикль; теперішній, майбутній та минулий часи груп Indefinite, Continuous, Perfect; лексику психологічних тем на базі основних підручників; граматику в контексті психології; професійну термінологію; стилістичні особливості мови психологічної літератури; етикет спілкування з колегами і клієнтами; фонову інформацію соціокультурного змісту;

вміти: ставити всі види питань; утворювати множину іменників; використовувати дієслова з груп Indefinite, Continuous, Perfect в усній та писемній мові; читати частково адаптовані тексти за фахом із різною цільовою настановою; читати та розуміти в цілому/головні думки тексту за фахом, перекладати їх, користуючись словником; вилучати необхідну інформацію та інтерпретувати її у відповідній формі (реферат, анотація, відповіді на запитання до тексту, переказ і т. ін. у письмовій або усній формі); використовувати у своїй практичній діяльності інформацію, здобуту у відповідних іншомовних джерелах; виступити з короткою доповіддю на задану тематику, додержуючись елементарних правил презентації; висловитися за професійною тематикою, використовуючи лінійний послідовний стиль представлення інформації.

У результаті засвоєння навчальної дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю орієнтуватись в основах ділового спілкування за фаховим спрямуванням; здатністю проводити телефонні розмови, переписку англійською мовою; здатністю використовувати спеціалізовану лексику: кліше, стандартні фрази, терміни, що використовуються в англійській мові фахового спрямування; здатністю проводити ділові візити фахового спрямування, ділові зустрічі та переговори; здатністю використовувати спеціалізовану лексику та фрази профільного спрямування, імпровізувати при проведенні зустрічей; здатністю складати анотації, резюме, реферати англійською мовою; здатністю складати ділові листи.

ВД 3.12. «Психологічний спецпрактикум» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою викладання навчальної дисципліни є поглиблена методична підготовка студентів, майбутніх учителів початкових класів, в аспекті дослідження і психолого-педагогічного супроводу молодших школярів як суб'єкта педагогічної діяльності. В цілому, практикум орієнтований на

підготовку педагогів до практичної діяльності і формування умінь і навичок вирішення практичних завдань в освітній сфері.

Завдання навчальної дисципліни: формування міцних умінь і навичок застосування певного мінімуму психологічних засобів, які повинні бути в арсеналі вчителя початкової школи – фахівця; ознайомлення студентів з методами фізіологічних і психологічних досліджень, необхідних для оцінювання функціонального стану, хронічної втоми, професійного вигорання працівника, його особистісних властивостей тощо; поглиблення розуміння того, що експериментальна психологія забезпечує професіоналізм проведення прикладного психологічного дослідження, конструювання та адаптацію психологічного інструментарію; відпрацювання умінь застосовувати активні психологічні методи; формування у студентів уявлення про практичне значення розв'язання педагогічних проблем психологічними методами.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: психологічні закономірності професійного становлення особистості; особливості професійного самовизначення, феноменологію професіоналізації; загальні експериментально-психологічні методи; концепції та методика психологічного аналізу професійної діяльності; теорію практичних (функціональних) станів; теоретико-методологічні основи активізації особистості в ході індивідуальних і групових занять, професійних консультацій;

вміти: орієнтуватися в проблемах організації людської діяльності; самостійно розбиратися у постановці і вирішенні проблем професійного самовизначення та самореалізації людини; співвідносити часткові задачі, що виникли в практиці психолого-педагогічного супроводу, самореалізації особистості з контекстом фундаментальних проблем психологічної науки.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю до роботи з навчальною та науковою літературою з дисципліни, що вивчається; володіння методами збору інформації, процедурами тренінгу, експертизи; вмінням побудови гіпотези та адекватної інтерпретації результатів дослідження; навичками роботи з найновішими засобами із застосуванням комп'ютерних програм, стандартними бланковими методиками-задачами, суб'єктивними методиками оцінки функціональних станів, професійного вигорання і проєктивними методиками, експертними методиками тощо; здатністю розуміти важливість збереження здоров'я (власного й навколишніх) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії; здатністю застосовувати методи прикладного психологічного дослідження; вмінням розробляти технології вирішення прикладних психологічних проблем; здійснювати психолого-педагогічний вплив.

ВД 3.13. «Основи культури і техніки мовлення» (90 год., 3 кредити ЕКТС)

Мета викладання навчальної дисципліни полягає у формуванні системи знань, умінь, навичок з основ мовленнєвої діяльності вчителя початкових класів та техніки мовлення, що забезпечують реалізацію функцій, покладених на викладача у цілому, здійснення майбутніми фахівцями професійного мовлення на високому якісному рівні.

Завдання вивчення дисципліни «Основи культури і техніки мовлення»: підвищення загальномовної культури студентів; надання студентам знань теоретичних основ культури та техніки мовлення вчителя; озброєння прийомами і вміннями відбирати необхідні форми мовленнєвого впливу на особистість при розв'язанні професійно-педагогічних завдань; практичне оволодіння технікою керівництва процесом навчання й виховання; формування професійно-педагогічної позиції, потреби у самовдосконаленні; формування освіченої, творчої особистості майбутнього педагога.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: умови формування культури й техніки мовлення та підвищення рівня мовленнєвої майстерності вчителя; основні ознаки культури мови та мовлення психолога; шляхи удосконалення техніки дихання; особливості застосування голосу педагога; інтонування, паузи, тембр голосу; основні закони педагогічної риторики; вплив законів логіки на структуру й оформлення висловлення; механізми формування внутрішніх та зовнішніх процесів особистісного становлення учителя початкових класів як потреби в самореалізації, самоутвердженні; систему професійно важливих якостей педагога; техніку вибору слова та редагування у ході професійної діяльності; словесні (вербальні) та несловесні (невербальні) засоби впливу на людину;

вміти: володіти собою, позбавлятися емоційного напруження; позбавлятися страху перед дітьми та студентами; встановлювати необхідний міжособистісний простір; створювати завдяки професійному мовленню атмосферу взаємної довіри, поваги, допомоги, співробітництва та співтворчості; дотримуватись в своїй мовленнєвій діяльності професійно-педагогічних етичних норм; попереджувати й знаходити ефективні варіанти розв'язання педагогічних конфліктів; за допомогою словесних і несловесних засобів здійснювати вплив на людину, адаптувати їх до відповідних умов; самостійно працювати над підвищенням культури мови/мовлення.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: мати цілісне уявлення про майбутню професію; прагнення до вияву та розвитку комунікативних здібностей; здатністю встановлювати контакт очей; здатністю диференціювати й адекватно інтерпретувати невербальну поведінку інших людей; розуміти «мову тіла» у спілкуванні;

ВД 3.14. «Соціологія» (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів уміння використовувати соціологічний підхід як важливий засіб і дієвий інструмент аналізу складних соціальних проблем у всіх сферах життя.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: надання цілісного уявлення про специфіку соціологічного знання, його об'єкт і предмет, історію зарубіжної і вітчизняної соціології, перспективи її подальшого розвитку; формування у слухачів соціологічних знань про місце і роль соціальних факторів і соціальних інститутів у житті суспільства; допомога студентам органічно пов'язувати здобуті соціологічні знання зі складними проблемами сучасного життя, вміло орієнтуватися в ньому; надання допомоги студентам у виробленні навичок організації і проведення конкретно-соціологічних досліджень і ефективного використання їх результатів у практичній роботі.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: специфіку об'єкта та предмета соціології; структуру соціологічного знання; рівні соціологічного аналізу; понятійно-категоріальний апарат соціології; основні методологічні принципи організації та проведення соціологічного дослідження; основи соціологічного аналізу суспільства загалом та його структурних складових на рівні особистості, соціальної групи (спільноти), соціальних організацій та інститутів; найбільш прийнятні підходи для пізнання, аналізу і опису явищ і процесів сучасного суспільства у процесі навчання; типологію суспільств, спільнот, груп, соціологічних підходів; логіку структурування суспільства, враховуючи актуальні проблеми соціальної стратифікації та соціальної мобільності; специфіку соціологічного вивчення економічних, політичних, культурних, релігійних явищ в Україні;

уміти: виконувати та застосовувати на практиці соціологічні знання; аналізувати та розкривати механізми функціонування основних сегментів розвитку суспільства як складної соціальної системи; визначати проблеми соціалізації особистості в умовах ринкових відносин; аналізувати групові процеси і цілеспрямовано впливати на них.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю аналізувати, порівнювати, синтезувати знання про теоретичні концепції соціології; здатністю обирати найбільш прийнятні методи збору первинної інформації для проведення соціологічного дослідження та грамотно використовувати інструменти соціології для пізнання і вирішення найбільш актуальних проблем соціальної реальності; здатністю розуміти природу соціальних конфліктів і знаходити способи їх вирішення, використовувати інструмент соціології для ефективного формування трудової мотивації в межах організації.

ВД 3.15. «Релігієзнавство» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Мета навчальної дисципліни полягає у тому, щоб через формування спеціально- та загальнопредметних компетенцій сприяти розвитку та удосконаленню ключових компетенцій, а саме: подати теоретичні основи розуміння традиційних релігійних аспектів людського буття, а також сучасних релігійних та релігієзнавчих проблем, розвинути здатність до аргументованих, виважених та змістовних суджень щодо них; створити

світоглядні запобіжники релігійної нетерпимості; сприяти розвитку відповідального мислення та формування уміння орієнтуватися у світі релігійних відносин і релігійного життя з позицій гуманізму.

Завдання навчальної дисципліни: забезпечити цілісне викладення основних релігійних проблем на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного підходу до всієї їхньої сукупності; розвиток здібностей до логічного мислення та самостійного аналізу інформації про різні концептуальні та методологічні підходи до аналізу релігійних проблем; ознайомити студентів з історичними етапами та особливостями розвитку релігієзнавчої думки та її впливом на культуру (зокрема, українську); сприяти гуманізації освіти через засвоєння досягнень сучасної філософії та релігієзнавства; створення необхідного теоретичного світоглядного підґрунтя для розуміння змісту сучасних філософських, політичних та релігієзнавчих дискусій про духовно-практичні проблеми релігійного життя в різних культурних контекстах; вміти виділяти в них непродуктивні стереотипні підходи та кліше.

У результаті вивчення дисципліни «Релігієзнавство» студенти повинні:
знати: структурні елементи релігії, типологію релігій та релігійних організацій, історичні форми вільнодумства, соціальні функції релігії та церкви в суспільному житті;

вміти: світоглядно визначатися відносно різноманітних релігійних конфесій; аргументувати свою позицію з питань релігії, виявляти толерантність щодо різних релігійних культур.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю розуміти й аналізувати світоглядні, соціально та особистісно значущі світоглядно-релігійні проблеми; спроможністю до засвоєння базових цінностей світової культури і готовністю спиратися на них у своєму особистісному та загальнокультурному розвитку; здатністю до розуміння законів суспільства і готовністю оперувати цими знаннями у професійній діяльності; спроможністю до автономної дії у соціально гетерогенних групах; здібністю встановлювати та підтримувати діалогічні стосунки з представниками різних релігійних конфесій; здатністю до збереження та подальшого розвитку духовних аспектів культури релігійного характеру.

ВВ 3.16. «Культурологія» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є: ознайомлення з теорією та історією культури, оволодіння сучасним категоріальним апаратом дослідження явищ культури, інтеграція знань із гуманітарних дисциплін, формування творчого підходу до осмислення феномена культури.

Завдання навчальної дисципліни: розкриття закономірностей розвитку культурно-цивілізаційних моделей; формування плюралістичного підходу до вивчення процесу становлення культури; виявлення ментального змісту культури; дослідження типології культури; розв'язання проблем соціокультурної динаміки; вивчення культурних кодів та комунікацій.

У результаті вивчення дисципліни «Культурологія» студенти повинні:

знати: предмет, методи, завдання і функції історії культурології як науки та навчальної дисципліни; теоретичні засновки аналізу культури як інтегрального виміру людського буття; термінологію та відповідні знання з історії, теорії, соціології та філософії культури; базову інформацію про різні концептуальні та методологічні підходи до аналізу культури, про різні типи культури та етапи розвитку європейської культури; змісти міжнародних та державних законодавчих актів, що регулюють діяльність у сфері культури;

вміти: розрізняти специфіку світобачення і світорозуміння кожної культурно-історичної епохи, виділяти основні етапи розвитку культури; визначати основні напрямки світової культурологічної думки; користуватися науковою термінологією та основними категоріями; опрацьовувати тексти (першоджерела), складати конспект, тези, готувати реферати; класифікувати, інтерпретувати та систематизувати отриману інформацію; аргументовано відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему, толерантно ставитися до протилежних думок; застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань та в особистому житті, збагачуючи власну духовну культуру шляхом самоосвіти.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю розуміти зміст сучасних дискусій про стан світової та української культури; вміти виділяти в них непродуктивні стереотипні підходи, міфологеми та ідеологеми; спроможністю аналізувати та інтерпретувати інформацію про стан сучасних соціокультурних проблем; здібністю до здійснення рефлексії щодо комплексу власних світоглядних цінностей, до формування світоглядні запобіжники етичному скептицизму та релятивізму, до розвитку загальної ерудиції та художнього смаку; здатністю до визначення та аргументування власної громадянської позиції щодо вирішення проблем міжкультурного діалогу та нагальних для України соціально-культурних проблем.

ВД 3.17. «Основи екології» (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є пізнання різноманітності, взаємозв'язку, глобальності екологічних циклів, процесів, наявних екологічних проблем, формування понять з екологічної свідомості й відповідних навичок у ставленні до природи як унікальної цінності.

Завданнями навчальної дисципліни є: надати студентам необхідні знання про навколишнє середовище; навчити усвідомлювати, що будь-яке втручання у природу може призвести як до позитивних, так і до негативних наслідків для здоров'я людей; акцентувати увагу студентів на тому, що в результаті нераціонального господарювання людини виникли глобальні екологічні проблеми; показати взаємозв'язок і взаємодію економіки та навколишнього середовища, управління економікою і природокористуванням; ознайомити студентів з наявною екологічною ситуацією в Україні та шляхами вирішення проблем екологічного характеру.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: причини та наслідки локальних, регіональних, глобальних екологічних криз; основні положення та структуру екології; особливості будови біосфери, закономірності її функціонування; роль взаємозв'язків усіх природних процесів та явищ; *вміти:* використовувати Закон України «Про охорону довкілля», знаходити шляхи до поліпшення екологічної ситуації; ефективно користуватися екологічними довідниками, національними законодавчими і нормативними документами; вести природоохоронну роботу серед населення; робити висновки щодо конкретних екологічних ситуацій; застосовувати знання з основ економіки та стратегії природокористування.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю оцінювати екологічну ситуацію, що склалася; здатністю творчо розв'язувати навчальні екологічні завдання; здатністю дотримуватися правил техніки безпеки в надзвичайних ситуаціях природного чи техногенного характеру; здатністю застосовувати отримані теоретичні знання на практиці екологічних досліджень; здатністю до продуктивної екологічної діяльності, спрямованої на поліпшення стану навколишнього природного середовища у процесі діагностики, вирішення та попередження виникнення екологічних проблем.

ВД 3.18. «Основи науково-дослідної роботи» (90 год., 3 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є: оволодіння основними положеннями та методами наукової роботи, знаннями та навичками, необхідними для розуміння та обробки первинних даних, для об'єктивних та правильних висновків на базі отриманих матеріалів; необхідними знаннями у сфері грамотного та переконливого представлення результатів власних досліджень.

Завданнями навчальної дисципліни є: сприяння формуванню в студентів навичок здійснення наукових досліджень шляхом загальнонаукових і спеціальних методів пізнання; набуття навичок практичного застосування набутих теоретичних знань з дисципліни; формування уміння користуватися інформаційним забезпеченням науково-дослідної роботи; формування навичок проведення психолого-педагогічного дослідження.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: теорію наукових досліджень, зокрема критерії науковості знань, види наукових досліджень; головні принципи організації наукових досліджень; методологічні основи наукових досліджень; особливості організації науково-дослідницької діяльності студентів; етапи науково-дослідної роботи; принципи та методи пошуку наукової інформації; принципи роботи і обробки наукової літератури; правила оформлення результатів наукової роботи; загальні вимоги щодо підготовки, оформлення і захисту курсових та дипломних робіт; основні вимоги до оформлення бібліографічного опису наукової літератури;

уміти: використовувати засвоєний матеріал у повсякденному житті; використовувати засвоєний матеріал у професійній діяльності; оформлювати наукові результати згідно з вимогами Міністерства освіти і науки України та Вищої атестаційної комісії України; переводити наукові знання у площину практичного використання.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: готовністю висувати гіпотези, проводити аналіз основних понять дослідження; здатністю використовувати на практиці основні методи збору інформації: аналіз документів, спостереження, експеримент, тестування; здатністю розробляти програми психолого-педагогічного дослідження: формулювання проблеми, визначення об'єкта, предмета та мети дослідження.

ВД 3.19. «Організація роботи групи подовженого дня» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх вчителів початкової школи знань про організацію, зміст, принципи та методи роботи групи подовженого дня.

Завдання навчальної дисципліни: розкрити теоретичні засади організації роботи групи подовженого дня; познайомити студентів з організаційними формами роботи вихователя ГПД, з інноваційними підходами до психолого-педагогічної та методичної підготовки вихователя групи подовженого дня в сучасній початковій школі, з особливостями організації роботи вихователя ГПД в малокомплектній школі; практично підготувати студентів до організації виховної роботи в ГПД; сформулювати вміння вести ділову документацію.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: суть, зміст і принципи організації роботи групи подовженого дня; зміст програм навчальних дисциплін; нормативних документів, регулюючих діяльність вихователя; зміст і структуру власної діяльності з організації навчально-виховного процесу; форми та напрями роботи вихователя ГПД; порядок комплектування, режим роботи ГПД; методику проведення самопідготовки учнів; форми співпраці з батьками; індивідуальні особливості розвитку та навчальної діяльності учнів з особливими освітніми потребами та шляхи надання їм фахової підтримки.

вміти: аналізувати нормативні документи, що стосуються діяльності ГПД, методичну документацію; організовувати діяльність учнів у групі подовженого дня згідно санітарно-гігієнічних норм та вікових особливостей; планувати позаурочну роботу з учнями; організовувати і проводити позаурочну навчальну роботу в закріпленій групі; складати план роботи, конспекти виховних заходів; спілкуватися з батьками та колегами.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю до ціннісного самовизначення стосовно мети і засобів виховання, перспектив розвитку особистості; здатністю оволодівати технологіями педагогічної діяльності з метою постійного підвищення

власної педагогічної майстерності; здатністю до розвитку педагогічної рефлексії (усвідомлення мотивів своєї педагогічної діяльності).

ВД 3.20. «Методика позаурочної діяльності та соціально-виховної роботи» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою навчальної дисципліни є набуття студентами теоретичних знань та практичних вмінь щодо застосування методик позаурочної та соціально-виховної роботи у початковій школі.

Завданнями навчальної дисципліни є: засвоєння студентами теоретичних основ організації та здійснення соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю; формування уявлень про деонтологію соціально-виховної роботи; ознайомлення з основними методиками позаурочної діяльності та соціально-виховної роботи, вимогами до їх використання та практикою застосування; навчання студентів підбору оптимальних форм позаурочної діяльності та соціально-виховної роботи.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: зміст, етапи й очікуваний результат процесу виховання; основні закономірності та чинники ефективності процесу виховання; класифікацію методів виховання та умови оптимального вибору й ефективного їх застосування; основні напрями організації позаурочної діяльності; структуру і принципи функціонування колективу; особливості виховної роботи у початковій школі; форми і засоби підвищення педагогічної культури батьків; значення громадських організацій в організації позаурочної діяльності дітей; особливості системи позашкільної освіти України на сучасному етапі; основні категорії позаурочної діяльності та соціального виховання, особливості організації процесу соціально-виховної діяльності, актуальні проблеми соціального виховання; рушійні сили та логіку соціально-виховного процесу; базові теорії виховання та розвитку особистості;

вміти: застосовувати методики створення соціально-виховних систем, управляти соціально-виховною системою; визначати закономірності та принципи організації позаурочної діяльності; розрізняти сучасні соціально-виховні системи; підбирати та реалізовувати різні форми позаурочної діяльності; застосовувати індивідуальну, групову та масову форми виховної роботи; планувати і проводити години класного керівника; організовувати виховний захід; співпрацювати з сім'ями учнів; організовувати й спільно з вихованцями проводити виховні заходи і колективні.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю визначати вплив соціального середовища на процес виховання; здатністю добирати доцільні методи, засоби, форми соціального виховання відповідно до завдань соціально-виховної роботи; здатністю організувати позаурочну та соціально-виховну діяльність, складати програми позаурочної діяльності з соціального виховання дітей та молоді, спрямовані на формування базових культур особистості, засвоєння соціальних ролей, формування ціннісного ставлення до світу тощо; здатність залучати учнів до активної та творчої участі у позаурочній діяльності на

принципах добровільності, врахування інтересів і здібностей кожної дитини, гуманізації і демократизації тощо.

ВД 3.21. «Основи сценічного мистецтва» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів зі змістом і методикою сценарно-режисерської роботи, широким спектром естетичних стилів і форм масових заходів; навчання застосовувати комплекс знань, пов'язаних зі специфікою розробки й реалізації сценарного дійства; формування навичок організації сценарної роботи.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни є: ознайомлення студентів з історією, теорією, практикою створення сценаріїв різних заходів, а також із формами, жанрами свят і видовищ; навчити на практиці застосовувати отримані теоретичні знання, користуватися розмаїттям зображально-виражальних засобів; розробка студентами власних сценаріїв; розвиток світогляду студентів щодо сценічних мистецтв, які є інструментом при створенні сценарної композиції, вирішенні сценарного ходу, монтажності; виховання особистісних та професійних якостей, необхідних як для ефективного виконання професійних обов'язків, так і для всебічного розвитку особистості спеціаліста.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати: історичні витоки, теорію сценарної драматургії; основні поняття дисципліни: «сценарій», «сценарний план», «сценарний хід», «творча заявка», «композиція», «драматургія», «монтаж», «театралізація»; форми, види, жанри сценарної драматургії; основні особливості сценарної дії, передумовою якої є літературні сценарії; значення праці сценариста для наступної діяльності творчого колективу; способи й критерії відбору матеріалу; принципи й види створення соціально-педагогічних сценаріїв; вимоги до створення й оформлення соціально-педагогічного сценарію; особливості створення соціально-педагогічних сценаріїв і проведення сценарних дійств для різних вікових категорій та різних верств населення;

вміти: застосовувати у своїй роботі засвоєні теоретичні знання; добирати документально-фактичний, художній і музичний матеріал; композиційно вибудовувати відібраний матеріал; визначати тему й ідею літературної основи, вид масового заходу та аудиторію майбутнього дійства; створювати образи з використанням форм і видів художніх й інакомовних засобів сценічної виразності; використовувати у своїй діяльності принципи створення соціально-педагогічних сценаріїв; розробляти соціально-педагогічний сценарний і робочий плани, елементарні розробки епізодів і художніх номерів; проводити виховні заходи, театралізовані дійства за розробленим сценарієм.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю володіти творчими методами театралізації, ілюстрації, ігри; здатністю володіти сценарно-режисерськими технологіями організації та проведення святкових форм дозвілля; здатністю володіти основами акторської майстерності і сценічної мови, сценічної дії; здатністю

володіти навичками сценарної роботи щодо відбору та організації матеріалу, методами монтажу; здатністю володіти навичками режисерського ідейно-тематичного аналізу; здатністю володіти методами подієво-дієвого аналізу, творчої організації роботи постановочної групи.

ВД 3.22. «Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування компетентностей майбутніх вчителів початкової школи з питань педагогічного оцінювання, ознайомлення з методиками створення та використання тестового інструментарію для оцінки якості освіти, з сучасними програмами національних і міжнародних порівняльних досліджень якості освіти.

Основними *завданнями* дисципліни є вивчення теоретичних основ педагогічних вимірювань; класичних та сучасних моделей тестування, статистичних методів параметризації тестів, конструювання тестів та тестових завдань, комп'ютерних засобів тестування, моніторингу якості освіти в Україні та світі, а також методики навчання освітніх вимірювань.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: науково-понятійний апарат педагогічного оцінювання, моніторингу якості освіти, тестування; нормативні документи, які регламентують проведення моніторингу якості освіти та структуру і зміст завдань оцінювання; основні види та методи педагогічного оцінювання; психологічні та педагогічні аспекти і особливості процедури проведення педагогічного оцінювання, тестування; дидактичні принципи контролю навчальних досягнень, форми і методи його проведення та організації; національні системи моніторингу якості початкової освіти; міжнародні моніторингові порівняльні дослідження якості початкової освіти; сучасні програми та результати національних і міжнародних порівняльних досліджень якості початкової освіти;

уміти: розробляти тестові завдання; проводити експертизу форми та змісту тестових завдань і доопрацьовувати їх за результатами експертизи; визначати рівень досягнень особи, що тестується, незалежно від результатів інших; здійснювати диференціацію тестованих за результатами виконання тестів.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю в опануванні сучасною теорією освітніх вимірювань та практичними прийомами підготовки, організації та проведення педагогічних вимірювань; формулювати, добирати варіанти відповідей завдань та описувати тестові завдання; застосовувати як зовнішні готові, так і власно розроблені методи оцінювання; аналізувати та розробляти методичну супровідну документацію; визначати якість навчальних досягнень учнів.

ВД 3.23. «Методика освітнього партнерства» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є допомога майбутнім педагогам зорієнтуватися в концептуальних та теоретичних положеннях освіти, сформувати готовність до налагодження ефективної психолого-педагогічної взаємодії з учасниками педагогічного процесу; оволодіння методами розбудови партнерських стосунків.

Завданнями навчальної дисципліни є: оволодіння теоретичними знаннями щодо механізмів регулювання соціально-трудових відносин, розбудови соціального партнерства та впровадження соціального діалогу; отримання знань щодо шляхів взаємодії з представниками різних соціальних груп на різних рівнях функціонування; вироблення практичних навичок щодо вирішення соціально-педагогічних конфліктів у соціальній сфері та ефективного пошуку потенційних партнерів; узагальнення уявлень про рівні спілкування, його особливості; сформування позитивного ставлення і прагнення майбутнього фахівця до творчого оволодіння новими навчальними технологіями заради підвищення культури психолого-педагогічного спілкування; вибір оптимальних форм і методів педагогічного спілкування відповідно до індивідуальних можливостей учнів початкових класів, рівня їхньої підготовки, умов; спрямування до педагогічної творчості, самостійності, дослідницької діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: механізми функціонування освітнього партнерства, його особливості та етапи формування в Україні; сучасні моделі партнерства, посередництва і соціального діалогу; теоретичні основи педагогічного спілкування; мету, завдання, особливості психолого-педагогічного спілкування вчителя початкових класів; сутність і багатоманітність моральних відносин педагога у професійній діяльності;

вміти: встановлювати партнерські стосунки шляхом посередництва і соціального діалогу; залучати до співпраці учнів та батьків; попереджувати і вирішувати можливі конфліктні ситуації в процесі практичної діяльності засобами альтернативних механізмів вирішення конфліктів (шляхом медіації, колективних переговорів тощо); вибирати оптимальні способи психолого-педагогічного спілкування вчителя; володіти різними особливостями усного мовлення і невербальними формами спілкування; використовувати теоретичні знання з психології та педагогіки для організації морально-позитивних і комфортних умов її роботи в колективі, групі.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю здійснювати конкретну педагогічну діяльність у соціальних закладах та установах; здатністю налагоджувати співпрацю і партнерство з різними соціальними групами у соціальній сфері; здатністю до саморозвитку, яка визначається рівнем готовності до саморозвитку та самовдосконалення; критичного мислення та здатністю підвищувати свій професійний рівень; здатністю функціонувати у соціумі з врахуванням інтересів і потреб різних соціальних груп, співпрацювати з різними

партнерами тощо.

ВД 3.24. «Комунікативний тренінг» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є: сприяти усвідомленню студентами значення ефективної професійної комунікації, розвиток і підвищення у студентів компетентності міжособистісного спілкування.

Завданнями навчальної дисципліни є: набути теоретичні знання з основ психології спілкування; ознайомити студентів із складовими комунікативного тренінгу, ефективними комунікативними техніками; корекція, формування та розвиток установок, необхідних для успішного спілкування; розвинути здібності адекватно і повно сприймати та оцінювати себе й інших людей, а також стосунки, що складаються між людьми; набути вміння співпрацювати у групі, здійснювати самоаналіз та рефлексію; розвинути професійні комунікативні уміння та навички.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: значення спілкування у процесі життєдіяльності людини та професійній діяльності вчителя початкових класів; сутність і види вербальних та невербальних засобів спілкування; ефективні прийоми комунікації;

уміти: адекватно висловлювати свої почуття та розуміти почуття інших людей; володіти методами активного слухання; співпрацювати у групі; здійснювати самоаналіз та рефлексію власної поведінки.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю підтримувати спілкування, психологічно стимулювати активність партнера; здатністю до вербального та невербального спілкування; здатністю використовувати соціально-психологічні характеристики комунікативної ситуації для реалізації своєї стратегічної лінії; здатністю прогнозувати можливі шляхи розвитку комунікативної ситуації, в рамках якої розгортається спілкування; здатністю до безконфліктного спілкування, а також конструктивної поведінки в конфліктних ситуаціях.

ВД 3.25. «Педагогічні основи роботи з обдарованими дітьми» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх вчителів початкових класів знань про психолого-педагогічні та вікові особливості обдарованих учнів, набуття вмінь визначати вид обдарованості та використання методів дослідження обдарованості, вміння працювати з обдарованими учнями.

Завдання навчальної дисципліни: розкрити зміст основних понять «обдарованість», «обдарована дитина»; практично підготувати майбутніх вчителів до використання методів діагностики обдарованості; познайомити з віковими особливостями психічного розвитку обдарованих дітей, видами обдарованості, особливостями виховання обдарованої дитини в сім'ї.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: сутність поняття «обдарованість», «обдарована дитина»; методи психолого-педагогічних досліджень обдарованості, методи статистичної обробки результатів досліджень; ознаки прояву творчого пошуку людини; вікові особливості психічного розвитку обдарованих дітей та види обдарованості; особливості виховання обдарованої дитини в сім'ї;

вміти: працювати з обдарованими учнями; діагностувати ступінь інтелектуальної та творчої обдарованості; надавати рекомендації педагогам та батькам щодо побудови освітнього процесу з обдарованими дітьми; виявляти міжпредметні зв'язки в освітній діяльності задля розкриття потенціалу обдарованих учнів; прогнозувати кінцеві результати педагогічної роботи з обдарованими дітьми.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю виявляти обдаровану дитину, визначати вид обдарованості; здатністю використовувати різні методи дослідження обдарованості; здатністю застосовувати педагогічні форми, методи та технології в освітньому процесі з обдарованими дітьми; здатністю співпрацювати з педагогами та батьками задля розвитку творчого потенціалу дитини в урочній та позаурочній діяльності.

ВД 3.26. «Основи психодіагностики» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є забезпечення майбутніх педагогів теоретичними знаннями з основ психодіагностики та озброєння умінням застосовувати на практиці психодіагностичний інструментарій, використовуючи загальні теоретико-методологічні принципи психодіагностики.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни є: забезпечення засвоєння студентами теоретичних основ психодіагностики; формування у студентів уявлення про зміст та етичні принципи психодіагностичної діяльності в педагогічній галузі; ознайомлення студентів з основними методами психодіагностики, вимогами до їх використання та практикою застосування в початковій школі; навчання майбутніх педагогів правилам проведення психологічних обстежень, засобам обробки та інтерпретації отриманих даних.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: історичні етапи становлення психодіагностики; теоретико-методологічні принципи та психометричні основи психодіагностики; специфіку застосування психодіагностики в педагогічній галузі; класифікацію психодіагностичних методів; психометричні основи психодіагностики; характеристику тестів; характеристику самозвітів, ефективних для діагностичної роботи з дітьми; сутність об'єктивного, суб'єктивного та проєктивного підходів у психодіагностиці; теоретичні основи організації і проведення психодіагностичного обстеження, його основні етапи; особливості проведення наукового експериментального психологічного дослідження; можливості застосування особистісних опитувальників; особливості застосування психодіагностичного

інструментарію в педагогічній діяльності;

уміти: розрізняти психодіагностичний інструментарій за його призначенням; застосовувати опитувальники для самодіагностики емоційно-вольової та пізнавальної сфер; орієнтуватися в етапах психодіагностичного процесу, чітко розуміти їх послідовність; вірно розуміти і класифікувати прояви відхилень у поведінці молодших школярів; застосовувати проєктивні психодіагностичні методики; визначати розвиток розумових здібностей, використовуючи спеціальний психодіагностичний інструментарій.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю правильно використовувати психологічні діагностичні методики у роботі з молодшими школярами та інтерпретувати отримані результати; здатністю відбирати методи для проведення певного типу дослідження, усвідомлювати їх доцільність, обмеження та переваги; здатністю здійснювати пілотажні психодіагностичні дослідження та аналізувати первинні дані.

ВД 3.27. «Дошкільна педагогіка» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є: озброєння студентів знаннями про принципи, зміст, прийоми і форми роботи з дітьми у дошкільних закладах; методи їх психолого-педагогічного вивчення та виховання, підготовки до школи.

Завдання навчальної дисципліни – ознайомити студентів із загальними закономірностями виховання дошкільників; розкрити принципи, методи, засоби, форми виховання дошкільників; засвоїти організацію виховної роботи з дітьми у дошкільному навчальному закладі; розкрити методики виховання дошкільників.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: принципи, зміст, прийоми і форми роботи з дітьми у дошкільних закладах; методи їх психолого-педагогічного вивчення та виховання, підготовки до школи; систему спільної діяльності всіх спеціалістів, що здійснюють комплексний медико-психолого-педагогічний супровід дитини (логопед, вихователь, психолог, музичний керівник, керівник з фізичної культури тощо), принципи взаємодії педагогів із родиною дитини;

уміти: добирати форми, засоби, методи виховної роботи з дітьми дошкільного віку; здійснювати психолого-педагогічне вивчення та виховання дітей дошкільного віку; здійснювати підготовку до школи дітей; забезпечувати взаємодію з фахівцями дошкільного навчального закладу з метою здійснення комплексного медико-психолого-педагогічного супроводу дитини.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю добирати форми, засоби, методи виховної роботи з дітьми дошкільного віку; здатністю здійснювати психолого-педагогічне вивчення та виховання дітей; здатністю здійснювати підготовку

до школи дітей; готовністю забезпечувати взаємодію з фахівцями дошкільного навчального закладу.

ВД 3.28. «Організація і управління у початковій школі» (120 год., 4 кредити ЄКТС)

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх вчителів початкової школи знань про організацію, зміст, принципи та методи управління у початковій школі; про основні функції та зміст внутрішнього управління.

Завдання навчальної дисципліни: розкрити теоретичні засади організації та управління початковою школою; познайомити студентів з організаційними формами управлінської діяльності, основними функціями управління; практично підготувати студентів до впровадження технології організації роботи педагогічного колективу; з особливостями управління малокомплектної школи; сформувати вміння організовувати діловодство в початковій школі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: суть і зміст основних управлінських понять; мету, принципи, зміст, функції управління у початковій школі; сутнісні характеристики державного управління освітою; систему органів державного управління освітою в Україні; порядок інспектування школи; процедуру ліцензування і атестації закладу освіти; організацію навчально-виховної роботи в сільській малокомплектній школі; *вміти:* аналізувати досягнення сучасної психолого-педагогічної науки з питань управління; аналізувати нормативні документи, що стосуються діяльності освітньої установи, методичну документацію; володіти методикою системного, розгорненого й аспектного педагогічного аналізу навчально-виховного процесу; організовувати методичну роботу в школі; складати особистісний план підвищення кваліфікації; моделювати, узагальнювати і впроваджувати передовий педагогічний досвід.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю аналізувати сучасні теорії менеджменту освіти, нормативно-правові документи; здатністю застосовувати методики системного, розгорненого й аспектного педагогічного аналізу навчально-виховного процесу; здатністю організовувати методичну роботу в школі; здатністю моделювати, узагальнювати і впроваджувати передовий педагогічний досвід.

4. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА

ПП 4.1., ПП 4.2. «Навчальна: педагогічна практика» (600 год., 20 кредитів ЄКТС)

Метою навчальної педагогічної практики студентів є закріплення теоретичного знання з педагогіки та психології, їх використання при вирішенні конкретних педагогічних завдань; формування професійних умінь

організації навчально-виховного процесу у початковій школі, в тому числі і школах різного типу; вивчення специфіки роботи учителя початкових класів, вихователя групи подовженого дня, асистента учителя в інклюзивному класі; професійна підготовка до проведення уроків (різних типів та форм), позакласних занять з окремих дисциплін; навчання студентів враховувати у педагогічній роботі з дітьми їх вікові та індивідуальні особливості, здійснювати індивідуальний підхід до учнів; виховання стійкого інтересу до професії учителя, потреби у педагогічній самоосвіті; розвиток здатності до вияву творчості у педагогічній діяльності.

Основними завданнями практики є: оволодіння практикантами вміннями організовувати позакласну виховну роботу з дітьми в класі, дитячому об'єднанні; накопичення уявлень про характер і зміст позакласної виховної діяльності та функціональні обов'язки учителя, класного керівника та вихователя у школі, асистента учителя в інклюзивному класі; оволодіння вміннями добирати та доцільно використовувати на уроці різні форми і методи роботи з молодшими школярами; оволодіння методикою проведення уроків та алгоритмами його аналізу.

У результаті проходження практики студенти повинні:

знати: специфіку організації і проведення позакласного виховного заходу; структуру уроку, специфіку організації, проведення та аналізу уроку; особливості організації навчально-виховного процесу у початковій школі з інклюзивним навчання; варіативні форми, методи та прийоми навчальної та виховної роботи з молодшими школярами;

вміти: здійснювати аналіз уроку, позакласного виховного заходу у початковій школі; працювати з навчальними програмами, підручниками, посібниками, методичною літературою; проводити різні типи навчальних занять, виховної роботи; творчо відбирати матеріал до уроків і занять, розробляти плани-конспекти; здійснювати диференційне навчання, індивідуальний підхід до учнів; доцільно розподіляти час на основні структурні етапи уроку; добирати та самостійно виготовляти наочні посібники, роздатковий матеріал, використовувати ТЗН, інформаційні технології навчання; дотримуватися вимог шкільної гігієни під час підготовки і проведення уроку, виховного заходу; вести ділову документацію (класний журнал, щоденник, паспорт класу, індивідуальні навчальні плани тощо).

За результатами проходження навчальної педагогічної практики студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю провадити навчальну й виховну діяльність у початковій школі, організовувати та проводити уроки й виховні заходи (в тому числі відкриті); здатністю аналізувати власну професійну діяльність, виробляти стратегії професійної самоосвіти й самовдосконалення; здатністю провадити інклюзивну складову навчально-виховного процесу у навчальному закладі; здатністю керувати дитячим колективом, розподілити свою увагу та керувати увагою учнів під час навчально-виховного процесу; здатністю самостійно перевіряти знання, уміння та навички, виставляти оцінки за усні, письмові відповіді, контрольні

та домашні роботи молодших школярів; готовністю швидко й конструктивно реагувати на виникнення нестандартних педагогічних ситуацій, спонтанні порушення режимних і навчальних вимог; умінням організувати рекреаційну діяльність учнів.

ПП 4.3. «Стажерська практика» (360 год., 12 кредитів ЄКТС)

Метою стажерської практики є оволодіння студентами компетентностями самостійної навчально-виховної роботи у початковій школі з інклюзивними класами, формування готовності студентів на завершальному етапі їх фахової підготовки у вищому навчальному закладі до результативної професійної діяльності на посаді учителя початкової школи.

Основними *завданнями* практики є: поглиблення, закріплення та інтеграція теоретичних знань і практичних умінь, одержаних студентами в процесі професійного навчання у вищому навчальному закладі; закріплення професійних компетентностей та набуття практичного досвіду діяльності на посаді учителя початкової школи, асистента учителя в інклюзивному класі, класного керівника, вихователя групи подовженого дня; закріплення умінь та навичок планування навчально-виховної роботи, її реалізації з урахуванням індивідуальних особливостей учнів та з орієнтиром на сучасні освітні інновації; формування в студентів професійної позиції, фахового світогляду, стилю поведінки та засвоєння професійної етики.

У результаті проходження практики студенти повинні:

знати: особливості педагогічної роботи на посаді учителя початкових класів у школі, асистента учителя в інклюзивному класі, класного керівника, вихователя групи подовженого дня; структуру уроку, специфіку організації, проведення та аналізу уроку й позакласного виховного заходу; особливості провадження інклюзивної освіти у початковій школі; сутність сучасних освітніх технологій;

вміти: розробляти поурочні й тематичні плани навчальних занять, планувати позакласну роботу молодших школярів; самостійно готувати й проводити уроки, домагатись глибокого засвоєння учнями навчального матеріалу, формувати в них науковий світогляд, логічне мислення, культуру усної й писемної мови, інтерес до навчання; проводити індивідуальні, розвиваючі заняття з школярами, брати участь у розробці дидактичних методичних, наочних матеріалів для роботи з дітьми; проводити різнобічну позакласну й позашкільну виховну роботу; організовувати роботу з батьками учнів, партнерську взаємодію з усіма учасниками освітнього процесу; аналізувати проведені уроки й виховні заходи у початковій школі; працювати з навчально-методичною літературою, документацією учителя початкової школи; проводити різні типи навчальних занять, виховної роботи.

За результатами проходження практики студенти мають оволодіти такими компетентностями: умінням у практичній професійній діяльності використовувати теоретичне психолого-педагогічне знання, інноваційний досвід педагогічної роботи з молодими школярами, сучасні технології й методики навчально-виховної роботи у початковій школі; здатністю щодо

організації плідної взаємодії школи й сім'ї; здатністю щодо визначення цілей навчальної і виховної роботи у конкретному дитячому колективі, вияву ініціативності у доборі навчальних програм та засобів їх реалізації; здатністю активізувати пізнавальну активність учнів (в тому числі з особливостями психофізичного розвитку); здатністю виявляти гуманне й толерантне ставлення до дітей, креативність та активність при виконанні професійних функцій; здатністю визначати рівень і якість освітніх досягнень молодших школярів; здатністю вирішувати нестандартні і конфліктні ситуації під час провадження освітнього процесу; здатністю критично аналізувати власну педагогічну діяльність, постійно підвищувати рівень власної професійної компетентності.

ФАКУЛЬТАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ

Ф 01. «Фізичне виховання» (270 год.)

Мета та завдання дисципліни: формувати у студентів переконання, що рухова активність є генетично обумовленою потребою людини і основою стану здоров'я; сприяти фізичному здоров'ю студентів.

Студенти повинні знати:

- мету, завдання, зміст фізичного виховання;
- розвиток рухових якостей та їх характеристика;
- використання оздоровчого впливу фізичних вправ на стан здоров'я осіб при різних формах організації фізичного процесу;
- засоби та методи виховання фізичних якостей;
- основи спортивного тренування з обраного виду спорту;
- основи самоконтролю за здоров'ям за суб'єктивними та об'єктивними показниками стану здоров'я.

Студенти повинні вміти:

- готуватися та виконувати тести фізичної підготовленості населення України;
- добирати фізичні вправи для корекції постави;
- добирати фізичні вправи для розвитку фізичних якостей;
- використовувати фізичні вправи в режимі дня.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток власного організму, його рухові функції; здатність бути критичним і самокритичним до стану здоров'я; здатність добирати комплекси фізичних вправ для корекції порушень постави; здатність використовувати фізичні вправи в режимі дня, здатність добирати фізичні вправи для розвитку фізичних якостей; здатність працювати з літературою, що стосується впливу фізичних вправ на організм; здатність планувати використання фізичних вправ впродовж усього життя.

Ф 02. «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» (300 год.)

Метою вивчення навчальної дисципліни є розвиток комунікативних навичок та формування у студентів знань з англійської мови професійного спрямування, а також надання інформації щодо основ пошуку роботи та проведення самопрезентації.

Завданнями навчальної дисципліни є: надання студентам знань і практичних навичок з основ спілкування англійською мовою за фахом; ознайомлення студентів з навичками пошуку роботи, правилами написання резюме для подальшого полегшення їх працевлаштування за спеціальністю.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: звуки та звукоутворення англійської мови, правила читання голосних звуків; ритм англійської мови; рід та число іменників; значення та синтаксичні функції дієслова; модальні дієслова; невизначений та визначений артикль; теперішній, майбутній та минулий часи груп Indefinite, Continuous, Perfect; лексику психологічних тем на базі основних підручників; граматику в контексті психології; професійну термінологію; стилістичні особливості мови психологічної літератури; етикет спілкування з колегами і клієнтами; фонову інформацію соціокультурного змісту;

вміти: ставити всі види питань; утворювати множину іменників; використовувати дієслова з груп Indefinite, Continuous, Perfect в усній та писемній мові; читати частково адаптовані тексти за фахом із різною цільовою настановою; читати та розуміти в цілому/головні думки тексту за фахом, перекладати їх, користуючись словником; вилучати необхідну інформацію та інтерпретувати її у відповідній формі (реферат, анотація, відповіді на запитання до тексту, переказ і т. ін. у письмовій або усній формі); використовувати у своїй практичній діяльності інформацію, здобуту у відповідних іншомовних джерелах; виступити з короткою доповіддю на задану тематику, додержуючись елементарних правил презентації; висловитися за професійною тематикою, використовуючи лінійний послідовний стиль представлення інформації.

У результаті засвоєння навчальної дисципліни студенти мають оволодіти такими компетентностями: здатністю орієнтуватись в основах ділового спілкування за фаховим спрямуванням; здатністю проводити телефонні розмови, переписку англійською мовою; здатністю використовувати спеціалізовану лексику: кліше, стандартні фрази, терміни, що використовуються в англійській мові фахового спрямування; здатністю проводити ділові візити фахового спрямування, ділові зустрічі та переговори; здатністю використовувати спеціалізовану лексику та фрази профільного спрямування, імпровізувати при проведенні зустрічей; здатністю складати анотації, резюме, реферати англійською мовою; здатністю складати ділові листи.

АТЕСТАЦІЯ БАКАЛАВРА

На атестацію бакалавра з початкової освіти вноситься увесь нормативний зміст освітньо-професійної програми підготовки бакалавра.

Атестація здійснюється Екзаменаційною комісією згідно з вимогами до атестації після завершення навчання та повного виконання навчального плану бакалавра відповідної спеціальності на підставі оцінки рівня досягнення програмних результатів навчання, засвоєння здобувачем теоретичних знань та ступеня практичної підготовки, здатності до самостійної реалізації основних видів і форм роботи учителя. Для студентів IV курсу атестація бакалавра з початкової освіти здійснюється у вигляді кваліфікаційного іспиту зі спеціальності «Початкова освіта» (у формі атестаційного екзамену) та комплексного кваліфікаційного іспиту з додаткової спеціалізації (у формі атестаційного екзамену) галузі 01 «Освіта» спеціальності 013 «Початкова освіта».

Присвоєння кваліфікації «бакалавр початкової освіти. Учитель початкової школи, учитель іноземної мови початкової школи, асистент учителя в інклюзивному класі» здійснює Екзаменаційна комісія, яка визначає якість професійної підготовки кожного випускника на основі суми балів за виконання завдань кваліфікаційного іспиту зі спеціальності та комплексного кваліфікаційного іспиту з додаткової спеціалізації і вирішує питання про присвоєння йому відповідного освітнього і кваліфікаційного рівня та кваліфікації, що засвідчує документ – диплом.

У випадку невиконання однієї з вимог Екзаменаційної комісії студенту видається академічна довідка про навчання за першим (бакалаврським) рівнем зі спеціальності 013 «Початкова освіта», галузі знань 01 «Освіта», без присудження диплому.

Заклад вищої освіти несе відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки випускників згідно з чинним законодавством.